

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ผีเสื้อกลางวัน

ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

BUTTERFLIES
of Chiang Rai Rajabhat University

สุริ มลิทอง

สถาบันความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและอาเซียน : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
The Institute of Biodiversity and Environment for Local and ASEAN Development Chiang Rai Rajabhat University

✉ ผีเสื้อกลางวันในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัชย์ มุ่งไธสง
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อาจารย์ ดร.ศรียรรณ ไชยสุข
ผู้อำนวยการสถาบันความหลากหลาย
ทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
และอาเซียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บรรณาธิการ : สุทธิ มลิตทอง

เรียบเรียงข้อมูลและภาพถ่าย : สุทธิ มลิตทอง

จัดพิมพ์โดย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

พิมพ์ครั้งที่ : 1 [-]

จำนวน : - เล่ม

ออกแบบและพิมพ์ : บริษัท เชียงใหม่ ดอควิเมนทารี ดีไซน์ จำกัด

✉ คำนำ

ผีเสื้อ แมลงสีสันสวยงาม ที่ผู้คนคุ้นเคยเป็นอย่างดี และหากגעถึงผีเสื้อ ภาพดอกไม้คู่ผีเสื้อคงปรากฏขึ้นในความคิดเป็นแน่ ซึ่งนั่นเป็นเรื่องราวในระบบนิเวศที่พบเห็นกันได้ทั่วไป ผีเสื้อโฉบบินมาตอมกินน้ำหวานจากดอกไม้ ในขณะที่เดียวกันมันก็ทำหน้าที่ที่สำคัญยิ่งไปในตัว นั่นคือการช่วยผสมเกสรจากดอกไม้ดอกหนึ่งไปสู่ดอกไม้ดอกหนึ่งอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ทำให้พรรณไม้เกิดผล และแพร่พันธุ์ของตัวเองต่อไปได้ แมลงปีกเกล็ดสีสวยเหล่านี้อยู่ถูกหลอมอยู่ในความเชื่อในความเชื่อและวัฒนธรรมของหลายชนชาติ ดังเช่น ชาวจีนและชาวญี่ปุ่น เชื่อว่า ผีเสื้อ คือ วิญญาณของผู้ตายที่มาสื่อสารบางอย่างแก่ผู้ที่ยังผูกพัน เช่น คนรักหรือคนในครอบครัว ในบ้านเราก็อ้างกันว่าถ้าผีเสื้อบินเข้าบ้านจะมีแขกมาหา เป็นต้น

ผีเสื้อขยับปีก ทำให้เกิดพายุใหญ่ หรือ Butterfly Effect อาจจะเป็นอีกประโยคที่คุ้นหู ซึ่งอธิบายถึง ทฤษฎีเคออส (Chaos Theory) ถูกนำมาใช้เปรียบเปรยเหตุการณ์บางอย่างเพียงเล็กน้อยอาจส่งผลกระทบใหญ่หลวงได้ หากจะเปรียบกับการศึกษาผีเสื้อ การที่เราได้รู้จักผีเสื้อนานาชนิด จะทำให้เราได้เข้าใจระบบนิเวศมากขึ้นตามไปด้วย ไม่เพียงการช่วยผสมเกสร แต่ยังเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผีเสื้อกับพรรณไม้ชนิดต่างๆ ที่บางชนิดมีความเฉพาะเจาะจงอย่างไม่น่าเชื่อโดยเฉพาะในระยะตัวหนอนซึ่งเลือกกินอาหารกับพืชเพียงบางชนิดเท่านั้น ความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งหนึ่งจึงสามารถบอกถึงความหลากหลายทางชีวภาพของอีกสิ่งหนึ่งได้อีกด้วย ลองจินตนาการหากโลกนี้ไม่มีผีเสื้อ ไม่มีเจ้าปีกเกล็ดอันแสนสวยงามไม่มีนักผสมเกสรจอมขยัน การสูญเสียนั้นคงยากที่จินตนาการ

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมชนิดพันธุ์ผีเสื้อที่ผู้เขียนสำรวจพบในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นระยะเวลาหนึ่งปี โดยหวังว่าจะเป็นสื่อให้นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจ ได้รู้จักผีเสื้อ พบเห็นเรื่องราวชีวิตอันน่าสนใจของผีเสื้อ รวมถึงได้ใกล้ชิดธรรมชาติมากขึ้น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจโลกของธรรมชาติ คุณค่าของสิ่งมีชีวิตอื่นที่นอกเหนือจากมนุษย์ คุณค่าของสิ่งมีชีวิตเล็กๆแต่มีหน้าที่อันใหญ่หลวงในธรรมชาติ สุดท้ายผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะทำให้ทุกคนสนุกกับการดูผีเสื้อ...

สารบัญ

- 5 เรื่องราวของผีเสื้อ
- 5 ผีเสื้อในอดีตกาล
- 6 รูปร่างของผีเสื้อ
- 7 วงจรชีวิตของผีเสื้อ
- 9 ผีเสื้อกลางคืนในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- 10 วงศ์ผีเสื้อหางติ่ง
Family Papilionidae
- 11 ผีเสื้อหนอนจำปาดะ
- 12 ผีเสื้อหางติ่งมรณะ
- 13 ผีเสื้อหางติ่งธรรมดา
- 14 ผีเสื้อหางดาบลายจุด
- 15 วงศ์ผีเสื้อหนอนกะหล่ำ
Family Pieridae
- 16 ผีเสื้อหนอนใบกุ่มธรรมดา
- 17 ผีเสื้อหนอนใบกุ่มขอบตาลไหม้
- 18 ผีเสื้อหนอนกะหล่ำอินเดีย
- 19 ผีเสื้อหนอนคูณธรรมดา
- 20 ผีเสื้อหนอนกาฝากจุดแดง
- 21 ผีเสื้อเนรสามจุด
- 22 ผีเสื้อเนรจั่ว
- 23 ผีเสื้อเนรธรรมดา
- 24 ผีเสื้อขาวแครง
- 25 วงศ์ผีเสื้อหางนัฟ
Family Nymphalidae
- 26 ผีเสื้อจำค่ามำจุดส้ม
- 27 ผีเสื้อจำจุดดำ
- 28 ผีเสื้อจำเมียสีส้ม
- 29 ผีเสื้อจำกรบองหงาสาหมิง
- 30 ผีเสื้อกะการกธรรมดา
- 31 ผีเสื้อม้าขาวโคนปีกดำ
- 32 ผีเสื้อม้าขาวประดับเพชร
- 33 ผีเสื้อลายขี้เมียง
- 34 ผีเสื้อเคาท์เกา
- 35 ผีเสื้อหนอนข้าวสารลายเสือ
- 36 ผีเสื้อไฟลายใหญ่
- 37 ผีเสื้อหนอนมะพร้าวธรรมดา
- 38 ผีเสื้อจระก้าหนอนยี่โก
- 39 ผีเสื้อจระก้าเมียลาย
- 40 ผีเสื้อบารอนหนอนมะม่วง
- 41 ผีเสื้อตุ๊กตาแดง
- 42 ผีเสื้อปีกใหญ่
- 43 ผีเสื้อแพนซีเหลือง
- 44 ผีเสื้อแพนซีตาลไหม้
- 45 ผีเสื้อแพนซีสีตาล
- 46 ผีเสื้ออะเกะป่าไฟ
- 47 ผีเสื้ออีซตุ๊กธรรมดา
- 48 ผีเสื้อสายัณห์สีตาลธรรมดา
- 49 ผีเสื้อสายัณห์สีตาลไหม้
- 50 ผีเสื้อตาลพุ่มเหลืองม่วง
- 51 ผีเสื้อตาลพุ่มคันกลาง
- 52 ผีเสื้อตาลพุ่มพม่า
- 53 ผีเสื้อตาลพุ่มธรรมดา
- 54 ผีเสื้อกะลาสีธรรมดา
- 55 ผีเสื้อนิโกร
- 56 ผีเสื้อกะลาสีแสดธรรมดา
- 57 ผีเสื้อกะลาสีเทาแถบส้ม
- 58 ผีเสื้อบารอนม่วงดำ
- 59 ผีเสื้อไวสีเคาท์ขอบฟ้า
- 60 ผีเสื้อสีตาลจุดตาหัวธรรมดา
- 61 ผีเสื้อสีตาลจุดตาหัวเมืองสิงห์
- 62 วงศ์ผีเสื้อสีน้ำเงิน
Family Lycaenidae
- 63 ผีเสื้อฟ้าพุ่มขอบเด่น

- 64 ผีเสื้อขาวหางรี
- 65 ผีเสื้อฟ้าไม้กุ่มจุดขาวแปลก
- 66 ผีเสื้อพุ่มไม้ธรรมดา
- 67 ผีเสื้อฟ้าขาวสีต่างฤดู
- 68 ผีเสื้อหนอนกินเพลี้ยป่าดำ
- 69 ผีเสื้อฟ้าพุ่มขอบปีกงาม
- 70 ผีเสื้อฟ้าดอกหญ้า
- 71 ผีเสื้อฟ้าจุดขอบ

- 72 วงศ์ผีเสื้อบินเร็ว
Family Hesperidae
- 73 ผีเสื้อนิลกายสีตาล
- 74 ผีเสื้อหนอนหญ้าจุดวงกลม
- 75 ผีเสื้อจิ้งหอยหนอนมะพร้าว
- 76 ผีเสื้อคาดแสดแถบคล้าย
- 77 ผีเสื้อหนอนหญ้าลายเชื่อม
- 78 ผีเสื้อปีกราบเทาจุดเลื่อน
- 79 ผีเสื้อหนอนป่าส้มอินเดีย
- 80 ผีเสื้อป้ายขาวใหญ่
- 81 ผีเสื้อป้ายขาวธรรมดา
- 82 ผีเสื้อป้ายขาวลายจุด

เรื่องราวของผีเสื้อ

ผีเสื้อ (Butterflies) หรือ แมลงกำแป๋ ในภาษาเหนือ แปลงสัทสนับเสียง ในอันดับ เลพิโดปเทอร่า (Order Lepidoptera) ด้วยลักษณะเด่นตรงปีกที่ปกคลุมไปด้วยเกล็ดสีเล็กๆ เรียงซ้อนกัน เกิดลวดลายสีสนับต่างๆ อันเป็นที่มา ของคำว่า เลพิโดปเทอร่า (Lepidoptera) ซึ่งมาจากคำภาษากรีก 2 คำ คือ “Lepis” แปลว่า “เกล็ด” และ “pteron” แปลว่า “ปีก” ความหมายรวมของมันก็ คือ “ปีกมีเกล็ด” นั่นเอง แต่แมลง ใน Order Lepidoptera ยังรวมถึง ผีเสื้อกลางคืน (Moths) ที่มีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ มากกว่าผีเสื้อกลางวันหลายเท่า

ผีเสื้อในอดีตกาล

ย้อนเรื่องราวของผีเสื้อไปตามกาลเวลาอันไกลโพ้น เมื่อครั้งที่แมลงไม่เหมือนดังที่เราพบเห็นกันอยู่ในปัจจุบัน ซากดึกดำบรรพ์ของผีเสื้อเก่าแก่ที่สุดเป็นของผีเสื้อกลางคืน มีอายุอยู่ในราว 100-140 ล้านปีก่อน ส่วนซากดึกดำบรรพ์ของผีเสื้อกลางวันมีอายุเพียง 40 ล้านปี แต่ก็ยากที่จะบอกได้ว่าบรรพบุรุษของมันกำเนิดเป็นผีเสื้อตั้งแต่เมื่อใด ด้วยหลักฐานอันน้อยนิดของแมลงปีกบางๆ ที่จะหลงเหลือมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้เราสรุปอย่างชัดเจนไม่ได้ แต่ด้วยลักษณะปากที่เป็นท่อวงอันบ่งบอกความสัมพันธ์ของผีเสื้อกับพืชมีดอก ว่าทั้งสองอาจมีวิวัฒนาการมาด้วยกัน เพราะปากในลักษณะนั้น มีวิวัฒนาการมาเพื่อใช้ดูดน้ำหวานที่อยู่ลึกเข้าไปในดอกไม้ของมันเอง ซึ่งพืชมีดอกที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่ค้นพบมา มีอายุอยู่ราว 90 ล้านปีก่อน ถ้าผีเสื้อกับพืชมีดอกมีวิวัฒนาการมาด้วยกันแล้ว ผีเสื้อก็น่าจะเกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ด้วยเช่นกัน

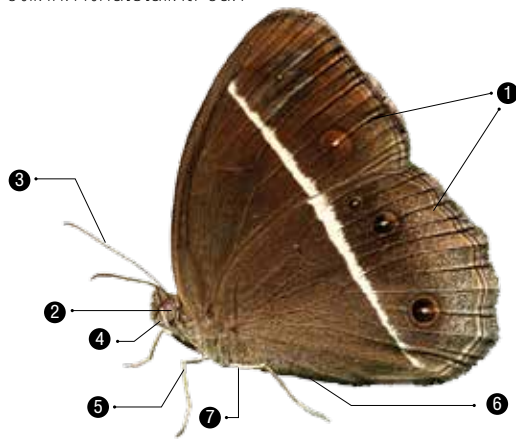
จากหลักฐานร่องรอยในอดีต นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าผีเสื้อจากเมื่อหลายสิบล้านปีก่อน มีขนาดใกล้เคียงกับผีเสื้อขนาดใหญ่ในยุคปัจจุบัน และยังคงคิดว่าผีเสื้อในยุคนี้ส่วนใหญ่จะเป็นสีน้ำตาลและขาว ไม่มีสีสันสดใสเหมือนผีเสื้อในยุคปัจจุบัน

รูปร่างของผีเสื้อ

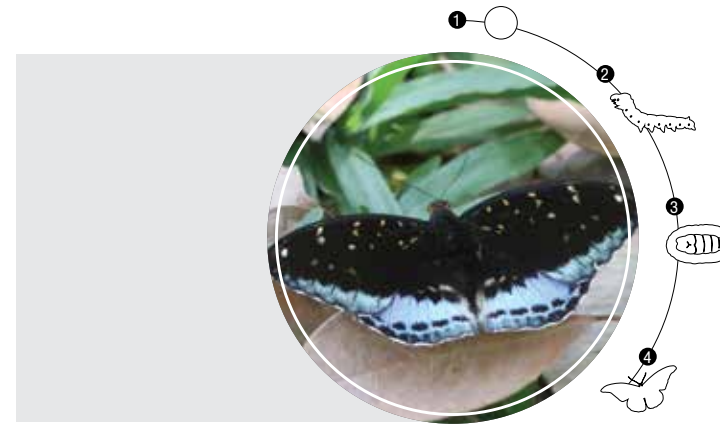
ผีเสื้อไม่มีกระดูกภายในเหมือนมนุษย์ แต่ มีโครงร่างแข็งภายนอก เป็นสารจำพวกไคติน (Chitin) ห่อหุ้มร่างกายไว้ ภายในมีกล้ามเนื้อยึดอยู่ใช้ในการเคลื่อนไหว ลำตัวของผีเสื้อแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนหัว ส่วนอก และส่วนท้อง เช่นเดียวกับแมลงชนิดอื่นๆ

- 1- **ปีก** มี 2 คู่ ติดอยู่กับส่วนอก มีเส้นปีกเป็นโครงร่างให้ปีกคงรูปอยู่ได้ ส่วนใหญ่จะมีเส้นปีกในปีกคู่หน้า 12 เส้น ปีกคู่หลัง 9 เส้น การจัดเรียงกันของเส้นปีกเป็นลักษณะอย่างหนึ่งในการจำแนกชนิด สกุล และวงศ์ของผีเสื้อ แผ่นปีกประกอบด้วยแผ่นเกล็ดเรียงซ้อนกันเป็นลวดลายและสีสันต่างๆ กัน
- 2- **ตา** ประกอบด้วยตา 2 แบบ คือ ตาเดี่ยว (ocelli) ใช้รับรู้ความมืดสว่าง และตารวม (compound eye) ประกอบด้วยตาเล็กๆ หลายพันตา ทำหน้าที่รับภาพเคลื่อนไหว
- 3- **หนวด** มี 1 คู่ ทำหน้าที่ในการดมกลิ่น ในผีเสื้อกลางวันจะมีหนวดเป็นรูปทรงบองหรือรูปเคียว คือตรงปลายจะงอออก ในขณะที่ผีเสื้อกลางคืนจะมีหนวดแตกต่างกันหลายแบบ
- 4- **ปาก** (proboscis) มีลักษณะเป็นท่อยาวใช้ดูดกินของเหลว โดยจะม้วนเก็บเป็นวงกลมคล้ายงวงของลานนาฬิกา
- 5- **ขา** มี 3 คู่ ตั้งอยู่ที่ด้านล่างของส่วนอก มีลักษณะเป็นข้อ
- 6- **ส่วนอก** ประกอบด้วยปล้อง 3 ปล้องเรียงต่อกันรอยต่อระหว่างปล้องมองเห็นชัดเจนนัก เป็นที่ตั้งของปีกและขา
- 7- **ส่วนท้อง** มีลักษณะเป็นปล้องๆ เรียงต่อกัน ปลายสุดของส่วนท้องเป็นที่ตั้งของอวัยวะเพศ ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละชนิด

วงจรชีวิตของผีเสื้อ

ผีเสื้อมีการเจริญเติบโตที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างแบบสมบูรณ์ (complete metamorphosis) เป็นการเจริญเติบโตที่ในระยะไหนไม่มีปีกหรือร่องรอยของปีกให้เห็น แบ่งเป็น 4 ระยะด้วยกัน คือ ไข่ หนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย ซึ่งการเจริญเติบโตในแต่ละขั้นตอน จะมีรูปร่างที่ไม่เหมือนกันเลย

- 1- **ไข่ (egg)** มีรูปร่าง สี และขนาดแตกต่างกันไปหลายแบบ โดยตัวเมียจะบินหาต้นพืชที่เป็นอาหารของตัวหนอนเพื่อวางไข่ มีอายุประมาณ 2 - 10 วัน
- 2- **หนอน (caterpillar)** หนอนผีเสื้อ มีอายุประมาณ 7 - 117 วัน โคนกินใบพืชอาหารที่ความเฉพาะเจาะจง และมีการลอกคราบเพื่อยาวขนาดประมาณ 4-6 ครั้ง ก่อนจะเข้าสู่ระยะถัดไป
- 3- **ดักแด้** ระยะดักแด้ ใช้เวลาประมาณ 6 - 51 วัน ไม่มีการเคลื่อนไหวและไม่กินอาหารใดๆ รูปร่างของดักแด้มีหลายแบบแปรผันไปตามชนิดของผีเสื้อ
- 4- **ระยะตัวเต็มวัย** ตัวเต็มวัยมีอายุตั้งแต่ 5 - 15 วัน จนอาจถึง 1 ปีในบางชนิด ระยะนี้จะดูดกินของเหลวเป็นหลัก เช่น น้ำหวานจากดอกไม้ ผลไม้เน่า มูลสัตว์ มักพบเห็นผีเสื้อเพศผู้ดูดกินเกลือแร่ตามโป่งสัตว์หรือรับน้ำ

วงศ์ผีเสื้อหางติ่ง Family Papilionidae

ผีเสื้อในวงศ์นี้มีหลากหลายขนาด แต่หลายชนิดมีขนาดใหญ่กว่าวงศ์อื่นๆ และลักษณะเด่นของวงศ์นี้คือ เพศผู้มีปีกคู่หลังที่มีส่วนยื่นคล้ายหางยาวรูปทรงต่างๆ แต่ในบางชนิดก็ไม่พบลักษณะนี้ เห็นขาทั้งสามคู่ชัดเจน ปลายขามีเล็บเดี่ยว คือมีลักษณะคล้ายตะขอเกาะเพียงอันเดียว

ไข่ทรงกลม หรือเกือบกลม ผิวเรียบหรืออาจมีปุ่มนูน มักวางไข่ทีละฟอง หนอนมีลำตัวอ้วน มีส่วนยื่นเป็นง่ามออกมาทางด้านหลังของส่วนหัว ซึ่งเป็นต่อมที่เรียกว่า ต่อมออสเมทีเรียม (osmeterium) มีกลิ่นฉุน ดักแด้เกาะยึดด้วยปลายท้องและมีเส้นใยคาดกลางลำตัว ดักแด้บางชนิดมีปลายหัวแยกออกเป็นสองแฉก บางชนิดปล้องลำตัวมีเขาแหลม

ตัวเต็มวัยบินหาอาหารได้นาน ขณะเกาะกินอาหารมักขยับปีกขึ้นลงตลอดเวลา และมักบินสูง ตัวผู้ชอบลงเกาะกินแร่ธาตุตามโป่งสัตว์ หรือตามพื้นทรายหรือพื้นเลนที่ชื้นแฉะ

ผีเสื้อหนอนจำปีจุดแยก

ชื่อสามัญ : Common Jay

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Graphium doson axion* (C. & R. Felder, 1864)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มถึงดำ มีแถบสีฟ้าอ่อนขนาดใหญ่เรียงพาดกลางปีก ตั้งแต่ปีกคู่หน้าถึงปีกคู่หลังต่อเนื่องกัน ถัดจากแถบกลางปีกไปทางขอบปีก มีจุดสีเดียวกันเรียงเป็นแนวลงมาตามแถบกลางปีก **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบน แต่แถบสีฟ้ามีสีอ่อนกว่า ขอบปีกด้านบนของปีกคู่หลังมีแต้มสีแดงสั้นๆ ต่อระหว่างแถบฟ้า ลำตัวเป็นลายขาวสลับดำตามแนวยาว หนวดมีสีดำ ตัวผู้มีสีเข้มกว่าตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
70-80 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3 วัน 2 หนอน 20 วัน 3 ดักแด้ 11-12 วัน

พืชอาหารหนอน	เดือนที่พบ	สถานภาพความชุกชุม
จำปี จำปา การเวก น้อยหน่า บุนนาค สายหยุด โศภิตาเบรียล	1-7	พบค่อนข้างบ่อย ★★

ผีเสื้อหางติ่งนางระเวง

ชื่อสามัญ : Great Mormon

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Papilio memnon agenor* Linnaeus, 1758

ขนาดปีกกว้าง
120-150 มม.

♀
ตัวเมีย

ลักษณะ

ทั้งสองเพศมีพื้นปีกสีดำทั้งสองด้าน **ปีกด้านบน** ตัวผู้มีจุดสีแดงเล็กๆ ที่โคนปีกหน้า ส่วนตัวเมียจะมีแต้มสีแดงขนาดใหญ่ที่โคนปีกหน้า **ปีกด้านล่าง** ทั้งสองเพศมีแต้มสีแดงที่โคนปีกเหมือนกัน เพศผู้มีแบบเดียว แต่เพศเมียมีความแตกต่างกันมากถึง 7 แบบ มักพบบินหากินค่อนข้างสูงหรือตามพุ่มไม้ที่มีดอกไม้ระดับกลาง และบินได้ว่องไว

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3-4 วัน 2 หนอน 15-19 วัน 3 ดักแด้ 11+ วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

เขยตาย มะตูม มะนาวผี ส้ม	ตลอด ทั้งปี	พบค่อนข้างบ่อย ★★★
-----------------------------	----------------	-----------------------

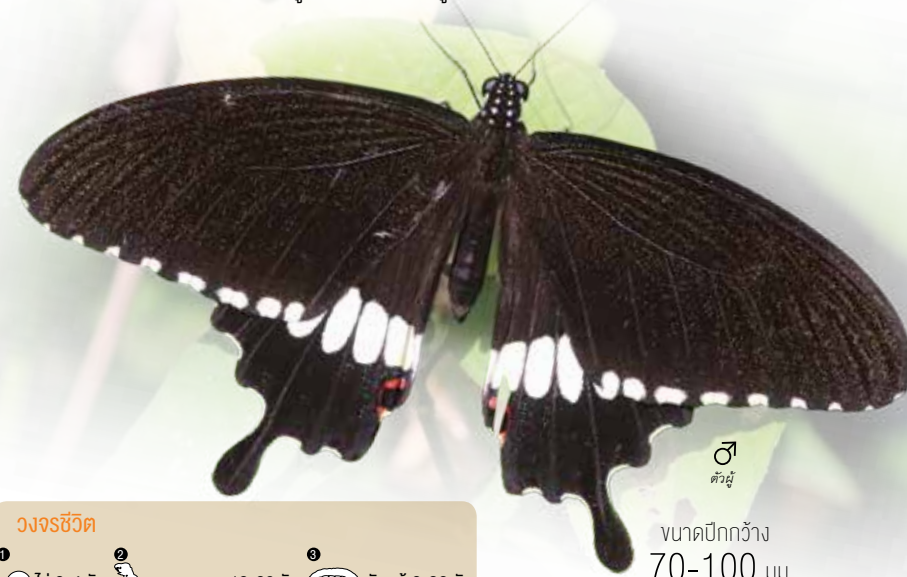
ผีเสื้อหางติ่งธรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Mormon

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Papilio polytes romulus* Cramer, 1775

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มถึงสีดำขอบปีกด้านข้างของปีกคู่หน้ามีแต้มสีขาวเรียงกัน ปีกคู่หลังของตัวผู้มีแถบสีขาวเรียงกันบริเวณกลางปีก ตัวเมียมีพื้นปีกคู่หน้าจางๆ ทำให้มองเห็นเส้นปีกชัดเจน ปีกคู่หลังมีแถบสีขาวอยู่บริเวณกลางปีก ต่อด้วยแถบสีชมพูจนถึงขอบปีกด้านใน **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกบนทั้งสองเพศมีขอบปีกด้านข้างบางส่วนของปีกคู่หลังยื่นยาวเป็นติ่งหางออกมา แต่ตัวผู้จะสั้นกว่า ตัวผู้มีสีพื้นเข้มกว่า

♂
ตัวผู้

ขนาดปีกกว้าง
70-100 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3-4 วัน 2 หนอน 13-26 วัน 3 ดักแด้ 9-29 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

กำจัดต้น เขยตาย มะตูม มะนาวผี ส้ม ส่องฟ้าแดง	ตลอดทั้งปี	พบบ่อย ★★★
--	------------	---------------

ผีเสื้อหางดาบลายจุด

ชื่อสามัญ : Spot Swordtail

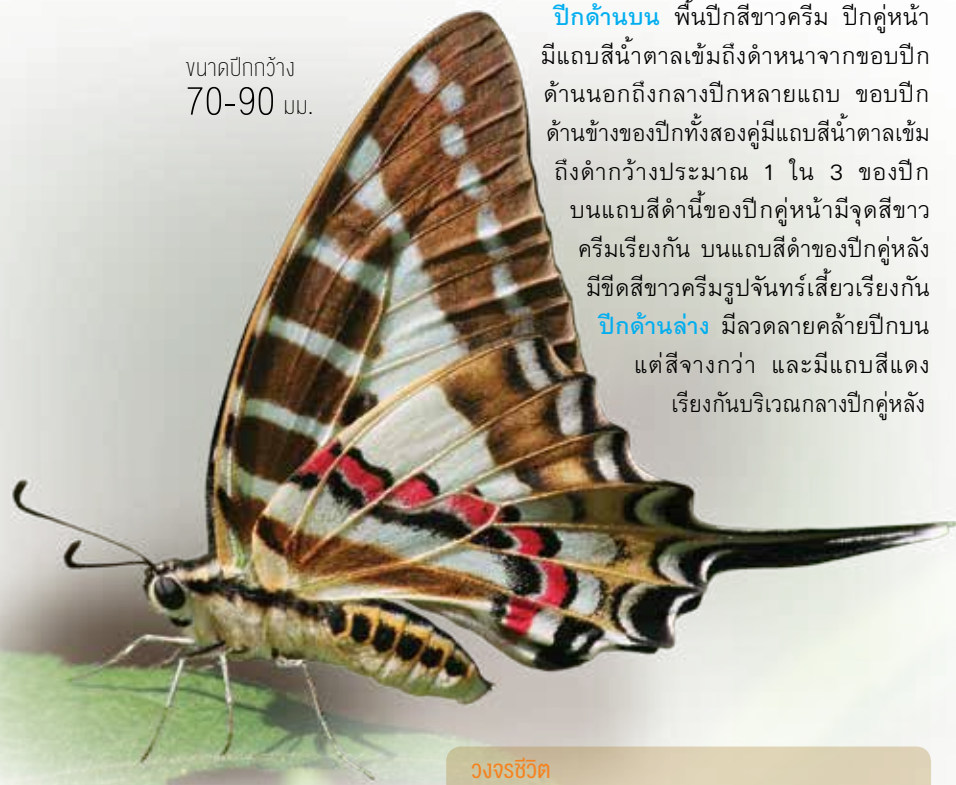
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pathysa nomius swinhoei* (Moore, 1878)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีขาวครีม ปีกคู่หน้ามีแถบสีน้ำตาลเข้มถึงดำหนาจากขอบปีกด้านนอกถึงกลางปีกหลายแถบ ขอบปีกด้านข้างของปีกทั้งสองคู่มีแถบสีน้ำตาลเข้มถึงดำกว้างประมาณ 1 ใน 3 ของปีกบนแถบสีด้านนี้ของปีกคู่หน้ามีจุดสีขาวครีมเรียงกัน บนแถบสีดำของปีกคู่หลังมีขีดสีขาวครีมรูปจันทร์เสี้ยวเรียงกัน

ปีกด้านล่าง มีลวดลายคล้ายปีกบนแต่สีจางกว่า และมีแถบสีแดงเรียงกันบริเวณกลางปีกคู่หลัง

ขนาดปีกกว้าง
70-90 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - 5 วัน 2 หนอน - 5 วัน 3 ดักแด้ - 5 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	1-6	พบไม่บ่อย
---	-----	-----------

วงศ์ผีเสื้อหนอนกะหล่ำ Family Pieridae

ผีเสื้อในวงศ์นี้มีตั้งแต่ขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ส่วนใหญ่มีสีขาว สีเหลือง หรือสีส้ม เห็นขาทั้งสามคู่ชัดเจน ขาคู่หน้าไม่มีกระดูกขนาดเล็กๆ เหมือนกับผีเสื้อในวงศ์หางตั้ง ปลายขา มีเล็บแยกออกเป็นสองแฉก

ใช้รูปทรงกระสวย วางตามแนวตั้ง มีเส้นทั้งตามแนวยาวและแนวขวาง วางไข่เป็นพองเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม หนอนรูปทรงกระบอก ปกคลุมด้วยขนละเอียด ดักแด้รูปทรงหักงอ มีหนามหรือสัน ยึดกับที่เกาะด้วยส่วนท้องและมีเส้นใยคาดกลางลำตัวเหมือนกับผีเสื้อในวงศ์ผีเสื้อหางตั้ง

ตัวเต็มวัยชอบลงกินน้ำและอาหารตามพื้นทรายเป็นกลุ่มๆ หลายชนิดบินอพยพไปมาระหว่างท้องถิ่น ในช่วงอพยพมักบินแยกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5-10 ตัว แต่ละกลุ่มจะบินห่างกันพอประมาณ โดยผีเสื้อแต่ละกลุ่มจะบินเรียงกันเป็นสาย

📁 ผีเสื้อหนอนใบกุ้มธรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Albatross

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Appias albina darada* (C. & R. Felder, 1865)

ลักษณะ

ปีกด้านบน ทั้งสองเพศมีพื้นปีกสีขาว เพศเมียมีขอบปีกสีน้ำตาลเข้ม **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีขาวครีม ตัวเมียมีลายปีกสีน้ำตาลเข้มรูปตัว M ที่ขอบปีกคู่หน้า โคนปีกคู่หน้าสีออกเหลือง มักจะบินตามกันเป็นกลุ่มๆ เพื่อหาแหล่งอาหาร

ขนาดปีกกว้าง
40-50 มม.

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ - 5 วัน
- 2 หนอน - 5 วัน
- 3 ดักแด้ - 5 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

กุ้มน้ำ กุ่มบก	พบตลอดปี	พบบ่อย ★★★
----------------	----------	------------

📁 ผีเสื้อหนอนใบกุ้มขอบตาลไหม้

ชื่อสามัญ : Chocolate Albatross

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Appias lyncida eleonora* (Boisduval, 1836)

ลักษณะ

ปีกด้านบน เพศผู้มีพื้นปีกสีขาว ขอบปีกด้านข้างของปีกทั้งสองคู่มีสีดำ เพศเมียมีขอบปีกสีน้ำตาลกว้าง **ปีกด้านล่าง** ทั้งสองเพศมีพื้นปีกคู่หน้าสีขาว มีสีน้ำตาลเข้มรอบขอบปีก มีแต้มสีเหลืองที่มุมปลายปีกหน้า บนขอบปีกสีน้ำตาลเข้ม ปีกคู่หลังมีพื้นปีกสีเหลือง และมีสีน้ำตาลเข้มที่ขอบปีกด้านข้าง

♂
ตัวผู้

ขนาดปีกกว้าง
45-60 มม.

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ 3 วัน
- 2 หนอน 7-39 วัน
- 3 ดักแด้ 6 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

กุ้มน้ำ กุ่มบก	พบตลอดปี	พบบ่อย ★★★
----------------	----------	------------

ผีเสื้อหนอนกะหล่ำอินเดีย

ชื่อสามัญ : Indian Cabbage White

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Artogeia canidia canidia* (Sparman, 1768)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีขาวหรือขาวครีม มุมปลายปีกหน้า และขอบปีกด้านข้างของปีกคู่หน้ามีสีน้ำตาลถึงดำ กลางปีกมีจุดสีดำ 2 จุด ปีกคู่หลังมีแต้มสีดำที่ขอบปีก ด้านบน 1 จุด **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบน แต่จะเห็นแถบจางๆ ตำแหน่งเดียวกับปีกบน ขอบปีกบริเวณใกล้โคนปีกมีสีเหลืองอ่อน

ขนาดปีกกว้าง
40-50 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3-4 วัน 2 หนอน 16-21 วัน 3 ดักแด้ 9-15 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

กะหล่ำ	พบ ตลอดปี	พบบ่อย ★★★
--------	--------------	---------------

ผีเสื้อหนอนคูณธรรมดา

ชื่อสามัญ : Lemon Emitgrant

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Catopsilia pomona pomona* (Fabricius, 1775)

ลักษณะ

ผีเสื้อชนิดนี้พบได้บ่อยมากมีลวดลายแตกต่างกันถึง 6 แบบ ส่วนใหญ่มีสีขาวอมเหลือง เหลืองอ่อน เหลืองเข้ม หรือเขียวอ่อน อาจมีลายสีเข้มในบางตัว

ขนาดปีกกว้าง
55-80 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3 วัน 2 หนอน 7-39 วัน 3 ดักแด้ 6 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

คูณ ชุมเห็ด ซีเหล็ก	พบ ตลอดปี	พบบ่อย ★★★
------------------------	--------------	---------------

ผีเสื้อหนอนกาฝากจุดแดง

ชื่อสามัญ : Red-spot Jezebel

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Delias descombesi descombesi* (Boisduval, 1836)

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้มีพื้นปีกสีขาวครีมขอบปีกทั้งสองคู่มีสีน้ำตาลเข้มถึงดำ ปีกคู่หน้าของเพศเมียมีพื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม มีแต้มสีขาวเล็กน้อยที่ขอบปีกด้านบนและปลายปีก ปีกคู่หลังมีพื้นปีกสีขาวขอบปีกด้านข้างมีสีน้ำตาลเข้มถึงดำ **ปีกด้านล่าง** ปีกคู่หน้ามีพื้นปีกสีน้ำตาลถึงดำ บริเวณขอบปีกและปลายปีกมีแต้มสีขาวเรียงกัน ปีกคู่หลังมีพื้นปีกสีเหลือง ขอบปีกด้านข้างมีสีน้ำตาลถึงดำ มีแต้มสีเหลืองเรียงกันบริเวณขอบปีกที่เป็นพื้นสีน้ำตาลหรือดำ ขอบปีกด้านในใกล้โคนปีกมีแถบสีส้มหรือแดงขนาดใหญ่ พบบินวนและจับคู่ผสมพันธุ์ ในช่วงที่มีแสงแดดส่องบนทรงพุ่มของต้นไม้ที่มีต้นกาฝาก ผีเสื้อสกุลนี้ มีสีสวยงามมาก แต่กลับมีชื่อสามัญภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วย Jezebel อันหมายถึง หญิงที่ชั่วร้าย

ขนาดปีกกว้าง
65-85 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ต้นกาฝาก	พบตลอดปี	พบบ่อยมาก ★★★★★
----------	----------	-----------------

ผีเสื้อเนอสสามจุด

ชื่อสามัญ : Three-spot Grass Yellow

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Eurema blanda silhetana* (Wallace 1867)

ลักษณะ

ผีเสื้อสกุลนี้มีสีเหลืองเป็นสีพื้นหลักทั้งปีกด้านบนและด้านล่าง ทั้งปีกคู่หน้าและคู่หลัง จึงยากแก่การจำแนก ต้องสังเกตจุดและแต้มบนปีกที่แตกต่างกัน **ปีกด้านบน** ขอบปีกของปีกคู่หน้าสีดำกว้าง สีดำบริเวณขอบปีกด้านข้างของปีกคู่หน้าหักเว้า ตัวเมียมีแถบสีดำกว้างกว่าตัวผู้ **ปีกด้านล่าง** มีลวดลายแต้มสีน้ำตาลหลายจุด เห็นแถบสีดำบริเวณขอบปีกจางๆ บริเวณขอบปีกบนของปีกคู่หน้ามีลายและจุดสีน้ำตาล 4 ลาย เรียงกันไปตามแนวจากโคนปีกถึงกลางปีก

♂
ตัวผู้

ขนาดปีกกว้าง
35-45 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 2-5 วัน 2 หนอน 11-17 วัน 3 ดักแด้ 6-10 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

พฤกษ์ จามจุรี สัตบรรณ คูน หางนกยูงฝรั่ง มะขามเทศ แคบ้าน ทรงบาดาล แดง	พบตลอดปี	พบบ่อยมาก ★★★★★
---	----------	-----------------

ผีเสื้อเนรจิ๋ว

ชื่อสามัญ : Small Grass Yellow

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Eurema brigitta* (Stoll, 1780)

ลักษณะ

ผีเสื้อสกุลนี้มีสีเหลืองเป็นสีพื้นหลักทั้งปีกด้านบนและด้านล่าง ทั้งปีกคู่หน้าและคู่หลัง จึงยากแก่การจัดจำแนก ต้องสังเกตจุดและแต้มบนปีกที่ต่างกัน **ปีกด้านบน** ขอบปีกสีดำกว้าง ขอบสีดำด้านในของปีกคู่หน้าโค้ง **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกบน แต่ไม่มีสีดำที่ขอบปีก อาจจะเห็นแถบสีดำจางๆ ของปีกบน ปีกคู่หลังมีลายจุดและเส้นจางๆ กระจายทั่วปีก บริเวณกลางปีกคู่หน้าใกล้ขอบปีกด้านบนมีจุดสีดำเล็กๆ 2 จุด มักพบบินหากินในระดับต่ำ หรือตามยอดหญ้า

ขนาดปีกกว้าง
30-40 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

มะกล่ำต้น ชุมเห็ดเทศ ชุมเห็ดไทย มะหวด	พบบ ตลอดปี	พบบ่อย ★★★
--	---------------	---------------

ผีเสื้อเนรธรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Grass Yellow

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Eurema hecabe hecabe* (Linnaeus, 1758)

ลักษณะ

กลุ่มผีเสื้อเนรเป็นผีเสื้อที่จำแนกชนิดได้ยาก ยกเว้นผีเสื้อเนรยอดไม้ ที่มีสีออกปาทางสีเหลืองอ่อน และปีกล่างไม่มีลวดลายใดๆ แต่ละชนิดมีสีสันที่คล้ายคลึงกัน นอกจากจะใช้สีดำที่บริเวณขอบปีกบนเป็นจุดสังเกตแล้ว จุดแต้มสีน้ำตาลเล็กๆ ที่กระจายบนแผ่นปีกล่างก็มีส่วนช่วยในการแยกความแตกต่างของผีเสื้อเนรเหล่านี้ได้เช่นกัน **ปีกบน** พื้นปีกสีเหลือง ขอบปีกมีสีดำ สีดำที่ต่อกับสีเหลือง บริเวณขอบปีกด้านข้างของปีกคู่หน้าหักเว้า **ปีกล่าง** คล้ายปีกบน เห็นสีดำจางๆ มีลายสีน้ำตาลกระจายอยู่ทั้ง 2 ปีก

ขนาดปีกกว้าง
35-50 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

โสน ชุมเห็ดเทศ ชุมเห็ดไทย ส้มป่อย จามจุรี คุน ขี้เหล็ก สัตบรรณ มะขามป้อม แคบ้าน	พบบ ตลอดปี	พบบ่อยมาก ★★★★
---	---------------	-------------------

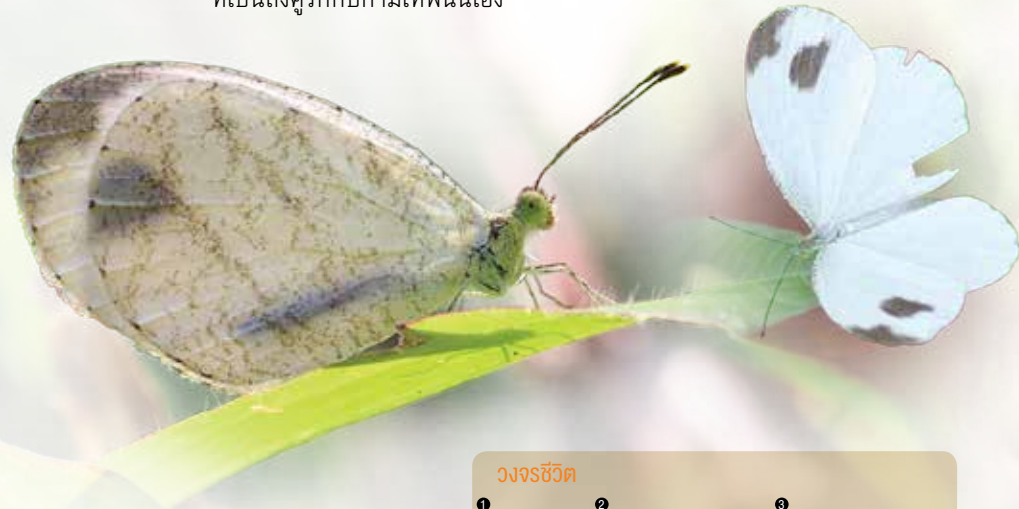
ผีเสื้อวาวแครง

ชื่อสามัญ : Psyche

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Leptosia nina nina* (Fabricius, 1793)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีขาว มุมปลายปีกของปีกคู่หน้ามีสีน้ำตาลถึงดำ ถัดเข้ามาทางกลางปีกมีแต้มสีน้ำตาลถึงดำอีก 1 จุด **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีขาวครีม มีลายขีดบางๆ กระจายตามขอบปีกด้านบนของปีกคู่หน้า กลางปีกคู่หน้าเห็นแต้มสีน้ำตาลถึงสีดำจางๆ ปีกคู่ล่างมีลายขีดบางๆ และเส้นกระจายทั่ว มีพฤติกรรมชอบบินตามพุ่มไม้เตี้ยๆ หรือในระดับยอดหญ้าเท่านั้น เวลาเกาะปีกจะหุบดูคล้ายหยดน้ำสีขาว หรืออาจจินตนาการเป็นเทพธิดาตัวจิ๋วสวมกระโปรงบานสีขาว เป็นที่มาของชื่อสามัญ Psyche อันเป็นชื่อของเทพธิดาในนิยายกรีกโบราณที่เป็นถึงคู่รักกับกามเทพนั่นเอง

ขนาดปีกกว้าง
25-35 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3 วัน 2 หนอน 7-10 วัน 3 ดักแด้ 6-7 วัน

พืชอาหารหนอน

กุ่มบก กุ่มน้ำ ส้ม
เสี้ยน ผักเสี้ยนป่า

เดือนที่พบ

พบ
ตลอดปี

สถานภาพความชุกชุม

พบบ่อยมาก
★★★★

วงศ์ผีเสื้องาหน้าพู่ Family Nymphalidae

ผีเสื้อในวงศ์นี้มีความแปรผันของขนาดค่อนข้างมาก บางชนิดมีขนาดค่อนข้างเล็ก แต่บางชนิดก็มีขนาดใหญ่ พอกับผีเสื้อในวงศ์ผีเสื้อหางติ่ง มีลักษณะของปีกและสีสันทากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละวงศ์ย่อย แต่ละสกุล ผีเสื้อในวงศ์นี้จะมองเห็นขาเพียง 4 ขาเท่านั้น เพราะขาคู่หน้าลดรูปไปเหลือเพียงโคนขาสั้นๆ และมีกระดูกขาปกคลุมอยู่ เป็นที่มาของชื่อวงศ์ “ผีเสื้อขาหน้าพู่” นั่นเอง

ไข่เป็นรูปทรงกลมสูง หรือเกือบเป็นทรงกลม มีสันทั้งตามแนวดั้งและแนวนอน ระยะหนอนมีรูปร่างหลายแบบ ส่วนหัวด้านบนมักมีหนามคล้ายเข่า หรือมีหนามคู่ยาวบนปล้องลำตัว หนอนบางชนิดมีปลายแยกเป็นสองแฉก ดักแด้ส่วนใหญ่ห้อยหัวลงโดยใช้ปลายท้องยึดไว้เพียงจุดเดียว มีบางชนิดเข้าดักแด้ได้ไปไม้นบนพื้นดิน

ผีเสื้อจำคามาจุดส้ม

ชื่อสามัญ : Orange Staff Sergeant

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Athyma cama cama* Moore, 1858

♀

ตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
50-75 มม.

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้ พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มถึงสีดำ ใกล้เคียงปลายปีกหน้าของปีกคู่หน้ามีแต้มสีขาว กลางปีกมีแถบสีขาวเรียงกันยาวต่อเนื่องไปถึงปีกคู่หลังเป็นแถบเดี่ยว ปลายปีกคู่หน้ามีจุดสีส้ม ขอบปีกมีแถบสีขาวๆ ลากต่อเนื่องยาวจากปลายปีกคู่หน้าไปสุดปีกคู่หลัง ปีกคู่หน้ามีแถบสีส้มอ่อนบางๆ ลากจากโคนปีกไปเกือบถึงแต้มสีขาวที่มุมปลายปีก ตัวเมีย พื้นปีกสีน้ำตาล มีแถบสีเหลืองส้มพาดยาวในแนวขวางลำตัว 3 แถบ **ปีกด้านล่าง** มีลวดลายคล้ายปีกด้านบน แต่สีพื้นเป็นสีน้ำตาลจางกว่าสีปีกด้านบน

วงจรชีวิต

1 ไข่ - 5 วัน 2 หนอน - 5 วัน 3 ดักแด้ - 5 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	2-4,7,11	พบไม่บ่อย
		★

ผีเสื้อจำจุดขีด

ชื่อสามัญ : The Dot-dash Sergeant

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Athyma kanwa kanwa* (Fruhstorfer, 1912)

♀

ตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
45-60 มม.

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มถึงดำ มีแถบสีขาวเรียงต่อกันตามแนวขวางของปีก 3 แถบ (รวมทั้งปีกคู่หน้าและปีกคู่หลัง) แถบสีขาวบนสุด มีรูปร่างคล้ายพู่กันปลายแหลม **ปีกด้านล่าง** ลวดลายคล้ายปีกด้านบนแต่มีสีอ่อนกว่าตัวผู้มีสีเข้มกว่าตัวเมีย

วงจรชีวิต

1 ไข่ - 5 วัน 2 หนอน - 12 วัน 3 ดักแด้ 6-7 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	7	พบไม่บ่อย
		★

ผีเสื้อจำเมียรสีส้ม

ชื่อสามัญ : Colour Sergeant

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Athyma nefte asita* (Cramer, 1779)

ตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
40-70 มม.

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้ พื้นปีกสีดำ มีแถบสีขาวเรียงต่อกันตามแนวขวางของปีก 3 แถบ (รวมทั้งปีกคู่หน้าและปีกคู่หลัง) แถบขาวบนสุดมีรูปร่างคล้ายกระบอง 4 ท่อน มุมปีกคู่หน้ามีแต้มสีส้ม ตัวเมียมีลายสีส้มขนาดใหญ่สลับสีดำหรือน้ำตาลเข้ม ซึ่งแคบกว่าแถบสีส้ม **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบนแต่สีจางกว่า ขอบปีกทั้ง 2 คู่เป็นหยักลอนคลื่นเล็กน้อย หนวดสีดำ ปลายหนวดสีส้ม

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3-5 วัน 2 หนอน 40-83 วัน 3 ดักแด้ 8-18 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ไคร้ร่ม	6-9	พบไม่บ่อย
มะกลาด้าน		★
กระดุมผี		

ผีเสื้อจำกระบองหักสาม

ชื่อสามัญ : Common Sergeant

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Athyma perius perius* (Linnaeus, 1758)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มถึงดำ มีแถบสีขาวเรียงต่อกันตามแนวขวางของปีก 3 แถบ (รวมทั้งปีกคู่หน้าและปีกคู่หลัง) แถบตรงกลางมีความกว้างมากที่สุด แถบขาวบนสุดมีรูปร่างคล้ายกระบองลากเป็นเส้นมาจากโคนปีก และต่อด้วยแต้มสีขาว 3 แต้ม เรียงกันเป็นทิวของชื่อ “กระบองหักสาม” **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบนแต่สีจางกว่าออกน้ำตาลส้ม ลวดลายคล้ายปีกด้านบน แต่บริเวณแถบขาว แถวล่างสุดมีจุดสีดำตรงกลาง ขอบปีกด้านข้างมีขลิบสีขาว ทั้งในปีกทั้ง 2 คู่ และขอบปีกเป็นหยักลอนคลื่นเล็กน้อย หนวดสีดำ ปลายหนวดสีส้ม

ขนาดปีกกว้าง
45-60 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 4-7 วัน 2 หนอน 23-30 วัน 3 ดักแด้ 11-25 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ไคร้ร่ม แดงน้ำ	1-8,12	พบค่อนข้างบ่อย
ผักหวาน กระดุมผี		★★

ผีเสื้อกะทกรกรสรรมดา

ชื่อสามัญ : Leopard Lacewing

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cethosia cyane euanthes* Fruhstorfer, 1912

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้มีพื้นปีกสีน้ำตาลส้ม ปีกคู่หน้าตั้งแต่กลางปีกไปจนถึงมุมปลายปีกหน้ามีสีดำ และมีแถบสีขาวพาดขวางบนพื้นสีดำ ปีกคู่หลังมีแถบสีดำบริเวณขอบปีก ขอบปีกหยักเว้าทำให้บริเวณขอบปีกมีลักษณะเป็นหนามสั้นๆ **ปีกด้านล่าง** ลวดลายคล้ายปีกบนแต่สีอ่อนกว่า มีเส้นลายและจุดสีดำทั่วทั้งปีก ตัวเมียสีจางกว่าตัวผู้มีสีพื้นเป็นสีเหลืองอ่อนและสีขาว เห็นสีส้มเฉพาะโคนปีกคู่หน้า

ขนาดปีกกว้าง
85-95 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 4-5 วัน 2 หนอน 15-20 วัน 3 ดักแด้ 7-10 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

กะทกรก สร้อยฟ้า เสาวรส พืชอาหารตัวเต็มวัย มะขามเทศ	1-10	พบบ่อย ★ ★ ★
--	------	-----------------

ผีเสื้อม้าขาวโคนปีกดำ

ชื่อสามัญ : Great Nawab

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Charaxes eudamippus nigrobasalis* (Lathy, 1898)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีขาวครีม ขอบปีกด้านบนและด้านข้างของปีกคู่หน้ามีแถบสีดำกว้าง แต้มด้วยจุดสีขาวครีม เรียงเป็น 2 แถวที่ขอบปีก และแต้มสีดำบริเวณส่วนที่ขอบกลางปีก ปีกคู่หลังมีแถบสีดำเช่นกัน แต่แคบกว่าบนปีกคู่หน้า **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีขาว ขอบปีกด้านข้างมีสีน้ำตาล ไกลโคนปีกคู่หน้ามีแถบสีน้ำตาลรูปตัว Y ถัดเข้ามามีจุดสีดำเรียงกัน 2 จุด ขอบปีกของปีกคู่หลังมีสีน้ำตาล กลางปีกมีแถบสีน้ำตาลพาดยาวกลางปีก ไปเชื่อมกับแถบรูปตัว Y ที่ปีกคู่หน้า ขอบปีกของปีกคู่หลังยื่นแหลมคล้ายหนามยาว

ขนาดปีกกว้าง
90-120 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - 5 วัน 2 หนอน - 5 วัน 3 ดักแด้ - 5 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

กัลปพฤกษ์ หางนกยูงฝรั่ง	2-9	พบไม่บ่อย ★
-------------------------	-----	----------------

ผีเสื้อม้าขาวประดับเพชร

ชื่อสามัญ : Jewelled Nawab

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Polyura delphis delphis* (Doubleday, 1843)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีเหลืองอ่อน ปีกคู่หน้าตั้งแต่กลางปีกจนไปถึงปลายปีกหน้ามีสีดำมีจุดสีเหลืองอ่อน 2 จุดบนพื้นสีดำ ปีกคู่หลังมีพื้นสีเหลืองอ่อน มีแต้มสีดำตามช่องเส้นปีก ขอบปีกด้านข้างยื่นแหลม ออกดูคล้ายหนาม **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีขาว ปีกคู่หน้าตั้งแต่กลางปีกไปจนถึงมุมปลายปีกหน้ามีสีเทาอ่อน มีแต้มสีน้ำตาลและขีดสีเทาที่ขอบปีก กลางปีกและโคนปีกมีแต้มสีเทาและดำ ปีกคู่หลังมีแต้มสีเทาและน้ำตาลตั้งแต่กลางปีกถึงขอบปีก ลักษณะเด่น คือ แต้มสีเทาดำตามจุดต่างๆ จะมีสีออกน้ำตาลแวววาวเมื่อปีกต้องแสงคล้ายเพชรที่ประดับอยู่บนปีก อันเป็นที่มาของชื่อมันเอง

ขนาดปีกกว้าง
95-100 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ต้นกระถินเทศ	1-6,9,10	พบไม่บ่อย
		★

ผีเสื้อลายจีเมียง

ชื่อสามัญ : Rustic

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cupha erymanthis erymanthis* (Drury, 1773)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาล ปีกคู่หน้าบริเวณกลางปีกมีแถบสีเหลืองพาดขวาง มุมปลายปีกมีสีน้ำตาลเข้ม **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกบน แต่สีอ่อนกว่า ภาพรวมของผีเสื้อชนิดนี้ดูออกสีน้ำตาลคล้ายสีสนิมหรือในภาษาถิ่นภาคเหนือเรียก "จีเมียง" มักพบเกาะกางปีกในระดับสูง

ขนาดปีกกว้าง
45-65 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3-4 วัน 2 หนอน 10 วัน 3 ดักแด้ 7 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ตะขบป่า	1, 4-12	พบค่อนข้างบ่อย
ตะขบไทย		★★

ผีเสื้อเคาร์เกา

ชื่อสามัญ : Grey Count

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tanaecia lepidea sthava* (Fruhstorfer, 1913)

♂
ตัวผู้

ขนาดปีกกว้าง
60-80 มม.

ลักษณะ

ปีกด้านบน เพศผู้มีพื้นปีกสีน้ำตาลไหม้ ขอบปีกด้านข้างของปีกทั้งสองคู่มีแถบสีเทาเกือบขาว แถบนี้บนปีกคู่หลังมีความกว้างมากกว่าปีกคู่หน้า เพศเมียคล้ายเพศผู้แต่มีขนาดใหญ่กว่า และมีแต้มสีขาวจางๆ ที่ปีกคู่หน้า **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาลอ่อน ไม่มีแถบสีเทา แต่ขอบปีกทั้งสองคู่สีออกจางๆ กลางปีกคู่หน้ามีแถบสีส้มลากจากขอบบนลงมาถึงขอบถึงขอบด้านล่าง

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

กระโดน จิกนา พิกุล	พบตลอดทั้งปี	พบบ่อย ★★★
--------------------	--------------	------------

ผีเสื้อหนอนจ้าวสารลายเสือ

ชื่อสามัญ : Common Tiger

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Danaus genutia genutia* (Cramer, 1779)

ขนาดปีกกว้าง
70-95 มม.

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลส้ม ปีกคู่หน้ามีแถบสีขาวพาดเฉียงบริเวณมุมปีก ด้านข้างมีจุดสีขาวเรียงกันสองแถบบนพื้นสีน้ำตาลเข้ม เส้นปีกเห็นชัดเจนมีสีน้ำตาลเข้มเกือบดำ **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกบน

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3-4 วัน 2 หนอน 14 วัน 3 ดักแด้ 8-20 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

รัก มะหาด	6-12	พบบ่อย ★★★
-----------	------	------------

ผีเสื้อไพลายใหญ่

ชื่อสามัญ : Great Duffer

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Discophora timora timora* Westwood, 1850

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้ พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม มีจุดขาวกระจายที่มุมปีกคู่หน้า ตัวเมีย พื้นปีกสีอ่อนกว่าตัวผู้ มีแถบสีเหลืองพาดเฉียงใกล้มุมปลายปีกคู่หน้า ปีกคู่หลังสีน้ำตาลเข้ม ไม่มีจุดหรือลวดลาย **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาล กลางปีกทั้งสองคู่มีแถบสีน้ำตาลเข้มแคบๆ ต่อเนื่องกัน มักพบตามต้นไม้

ขนาดปีกกว้าง
65–90 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - 5 วัน 2 หนอน - 5 วัน 3 ดักแด้ 17 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	6,7	พบค่อนข้างบ่อย ★★
---	-----	----------------------

ผีเสื้อหนอนมะพร้าวธรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Palmfly

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Elymnias hypermnestra* Linnaeus, 1763

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้มีพื้นปีกสีน้ำตาลเกือบดำ ปลายปีกหน้าของปีกคู่หน้ามีสีเงินวาว ขอบปีกด้านข้างของปีกคู่หลังมีสีน้ำตาลแดง ตัวเมียเลียนแบบลวดลายของผีเสื้อหนอนใบรักลายเสือ พื้นปีกมีสีน้ำตาลแดง มีแถบสีขาวพาดขวางบริเวณใกล้มุมปลายปีกของปีกคู่หน้า ขอบปีกด้านข้างปีกทั้งสองคู่มียูจุดแต้มสีขาวเรียงกัน **ปีกด้านล่าง** ทั้งสองเพศคล้ายกัน พื้นปีกสีน้ำตาล มีลายประทั่วแผ่นปีก มุมปลายปีกของปีกคู่หน้ามีสีขาวจางๆ เป็นรูปสามเหลี่ยม ตัวเมียมีสีสดใสมากกว่าตัวผู้

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3-4 วัน 2 หนอน 30-31 วัน 3 ดักแด้ 8-9 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

เต่าร้าง ปาล์มสิบสองปันนา หมากแดง มะพร้าว หวาย	พบ ตลอดปี	พบบ่อยมาก ★★★★
---	--------------	-------------------

♂
ตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
50-70 มม.

ผีเสื้องราหนอนยี่โก

ชื่อสามัญ : Common Indian Crow

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Euploea core godartii* Lucas, 1853

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มมุมปลายปีกหน้า มีสีน้ำตาลจางเกือบขาวหรือขาว กลางปีกมีสีเหลืองน้ำเงิน เล็กน้อย ปีกคู่หลัง มีจุดสีขาวเรียงกันตามแนวขอบ
ปีกด้านข้าง 2 แถว **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกบน แต่ไม่เห็นสีเหลืองน้ำเงิน

♂
ตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
85-95 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 4 วัน 2 หนอน 9-12 วัน 3 ดักแด้ 6-14 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ชวนชม ตีนตุ๊กแก ไทรย้อย ยี่โก มะเดื่ออุทุมพร โมกใหญ่	1-3, 6-12	พบบ่อยมาก ★★★★
---	-----------	-------------------

ผีเสื้องราเมียลาย

ชื่อสามัญ : Striped Blue Crow

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Euploea mulciber mulciber* (Cramer, 1777)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มเกือบดำ ปีกคู่หน้าของตัวผู้มีสีเหลืองน้ำเงิน และมีจุดสีขาว ประปรายที่ขอบปีก ปีกคู่หลังมีจุดสีขาว เรียงตามแนวขอบ 2 แถว ตัวเมียปีกคู่หน้ามี สีเหลืองน้ำเงินจางๆ และมีจุดขาวขนาดใหญ่ กว่าจุดสีขาวของเพศผู้ ปีกคู่หลังมีแถบสีขาว ในช่องระหว่างเส้นปีก ซึ่งเป็นที่มาของชื่อ “เมียลาย” **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกบน แต่ไม่มี เหลืองน้ำเงิน และมีจุด 3 จุดที่กลางปีก

♀
ตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
90-100 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 4 วัน 2 หนอน 15 วัน 3 ดักแด้ 8 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ยี่โก มะเดื่อ อุทุมพร กร่าง	3-12	พบบ่อย ★★★
--------------------------------	------	---------------

ผีเสื้อบารอนหนอนมะม่วง

ชื่อสามัญ : Mango Baron

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Euthalia aconthea garuda* (Moore, 1858)

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้จะมีพื้นสีน้ำตาลเข้มกว่าตัวเมีย ลวดลายจะคล้ายกัน ปีกคู่หน้าจะมีแต้มสีขาว บริเวณกลางปีกของปีกคู่หน้าถึงขอบปีกด้านบน ปีกคู่หลังมีสีน้ำตาล และมีจุดสีดำเล็กๆ เรียงตามขอบปีก **ปีกด้านล่าง** จะมีพื้นสีน้ำตาลอ่อนกว่าปีกด้านบน ตัวผู้จะมีปีกคู่หลัง ที่มุมปลายปีกจะแหลมกว่าตัวเมีย หนวดสีดำ ปลายหนวดสีส้ม ตัวเต็มวัยชอบหากินผลไม้เน่าๆ ตามพื้นดิน

ขนาดปีกกว้าง
45-70 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 3-5 วัน 2 หนอน 27 วัน 3 ดักแด้ 9-12 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

มะม่วงหิมพานต์	1,3,4,	พบบ่อย
มะม่วง ข่อย	6-10	★★★

ผีเสื้อตุ๊กจุดแดง

ชื่อสามัญ : The Red-spot Duke

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Euthalia evelina vallona* (Fruhstorfer, 1913)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาล ครึ่งปีกด้านบนนอกของปีกทั้ง 2 คู่ สีจางกว่าครึ่งปีกด้านใน มีจุดสีแดง 1 จุด ใกล้โคนปีกด้านบนของปีกคู่หน้า ปีกคู่หลังมีวงสีน้ำตาลเล็กๆ ใกล้กลางปีก **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกบน แต่พื้นปีกสีอ่อนกว่า ออกสีน้ำตาลปนขาว เห็นจุดสีแดงใกล้โคนปีกด้านบนของปีกคู่หน้าและปีกคู่หลัง

♂
ตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
75-100 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

มะม่วงหิมพานต์	1-7,9,12	พบไม่บ่อย
		★

ผีเสื้อปีกไ้ใหญ่

ชื่อสามัญ : Great Egg-fly

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hypolimnys bolina jacintha* (Drury, 1773)

♂
ตัวผู้
ขนาดปีกกว้าง
60-100 มม.

ลักษณะ

เพศเมียมีขนาดใหญ่กว่าเพศผู้เล็กน้อย มีลวดลายแตกต่างกัน **ปีกด้านบน** มีพื้นปีกสีน้ำตาลเข้มถึงดำ มีแถบสีขาว ขอบมวงขนาดใหญ่ที่กลางปีกแต่ละคู่ ในปีกคู่หลังแถบขาวขอบมวงมีลักษณะ เป็นวงเกือบกลม คล้ายไข่ จึงเป็นที่มา ของชื่อ “ปีกไข่” ตัวเมียไม่มีแถบขาว ขอบมวงที่กลางปีกคู่หลัง แต่เห็นเป็น แถบมวงที่ปีกคู่หน้า ขอบปีกคู่หลัง มีแถบ จุด และขลิบขาวชัดเจน **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาลอ่อนกว่าปีกด้านบน ขอบปีกด้านข้างของปีกทั้งสองคู่มีแถบสีขาว ต่อจากแถบเข้ามามีจุดสีขาวเรียงกัน กลางปีกมีแถบสีขาวพาดในปีกทั้ง 2 คู่

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ 6 วัน
- 2 หนอน 15 วัน
- 3 ดักแด้ 8 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

กะเม็ง มันทะ มะเดื่อ ผักบุ้ง ผักปราบ	พบ ตลอดปี	พบบ่อยมาก ★★★★
---	--------------	-------------------

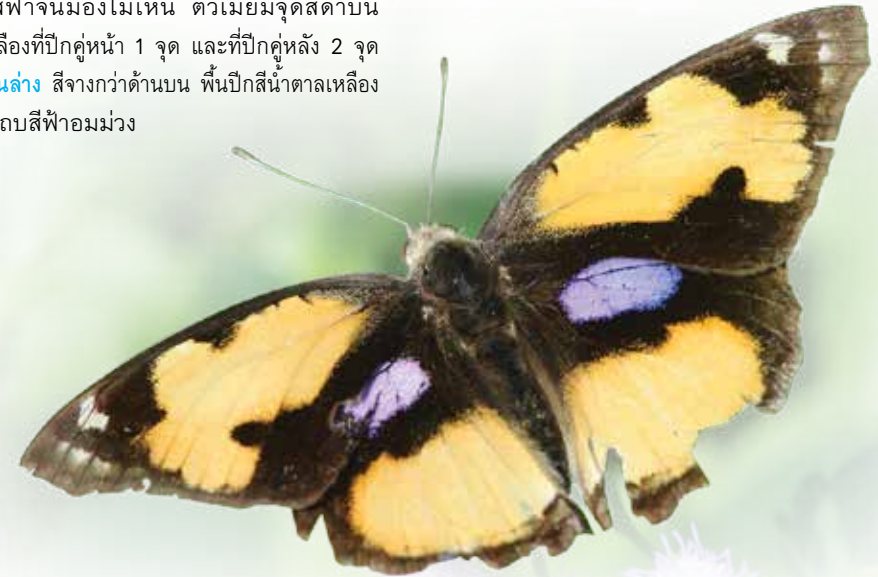
ผีเสื้อแพนซีเหลือง

ชื่อสามัญ : Yellow Pansy

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Junonia hierta hierta* (Fabricius, 1798)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีเหลือง ขอบปีกมีสีดำ บริเวณใกล้เคียงโคนปีกคู่หลังมีแต้มขนาดใหญ่ สีฟ้าอมม่วง เวลาเกาะ ปีกคู่หน้าอาจจะปิดทับ แถบสีฟ้าจนมองไม่เห็น ตัวเมียมีจุดสีดำบน พื้นเหลืองที่ปีกคู่หน้า 1 จุด และที่ปีกคู่หลัง 2 จุด **ปีกด้านล่าง** สีจางกว่าด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเหลือง ไม่มีแถบสีฟ้าอมม่วง

♂
ตัวผู้
ขนาดปีกกว้าง
50-60 มม.

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ 4-5 วัน
- 2 หนอน 9-12 วัน
- 3 ดักแด้ 6-8 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ฮ่อม ต้อยติ่ง	2-12	พบบ่อย ★
---------------	------	-------------

ผีเสื้ออพเพนซีตาลไหม้

ชื่อสามัญ : Chocolate Pansy

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Junonia iphita iphita* (Cramer, 1779)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลไหม้ มีลวดลายสีน้ำตาลอ่อนพาดสลับตามยาวในปีกทั้ง 2 ข้าง **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาลคล้ายปีกบนแต่ปีกคู่หลังมีแถบสีน้ำตาลเข้มสลับจางแคบๆ ลากผ่านตรงกลางปีกตามยาว เมื่อเกาะหุบปีกตั้งขึ้นดูคล้ายใบไม้แห้ง ขอบด้านข้างของปีกคู่หน้าเว้าเข้าบริเวณตรงกลาง และขอบท้ายของปีกคู่หลังเป็นดิ่งสั้นๆ

ขนาดปีกกว้าง
55-80 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 4-7 วัน 2 หนอน 12-40 วัน 3 ดักแด้ 12-38 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ฮ่อม ต้อยติ่ง	1-7	พบบ่อยมาก ★★★★
---------------	-----	-------------------

ผีเสื้ออพเพนซีสีตาล

ชื่อสามัญ : Lemon Pansy

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Junonia lemonias lemonias* (Linnaeus, 1758)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม ปีกคู่หน้ามีแต้มสีขาวกระจายเกือบทั่วปีก มีจุดวงกลมคล้ายตาสัตว์ที่ปีกแต่ละข้าง **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาลอ่อน มีลวดลายไม่เด่นชัดเหมือนปีกด้านบน มักพบเกาะกลางปีกตามพื้นหญ้าเหนือตามพุ่มไม้ใบไม้เตี้ยๆ

ขนาดปีกกว้าง
40-55 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 4-6 วัน 2 หนอน 13-60 วัน 3 ดักแด้ 7-38 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ต้อยติ่ง อังกาบหนู	ตลอดทั้งปี	พบบ่อย ★★★
--------------------	------------	---------------

ผีเสื้อเลอะเทอะป่าไผ่

ชื่อสามัญ : Bamboo Treebrown

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lethe europa niladana* Fruhstorfer, 1911

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม กลางปีกค่อนำของตัวเมียมีแถบสีขาวพาดเฉียงกลางปีก มีลายจางๆที่ขอบปีกคู่หลัง ส่วนตัวผู้ไม่เห็นแถบสีขาวชัดเจน **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม มีลายเป็นวงเลอะๆ ต่อเนื่องกันบริเวณขอบปีกทั้ง 2 คู่ ลายวงกลมปีกคู่หลังใหญ่กว่าปีกคู่หน้า ตัวผู้ มีแถบขาวครีมพาดเฉียงมายังจุดวงกลม ส่วนตัวเมีย มีแถบขาวขนาดใหญ่พาดเฉียงผ่านลายวงกลม ไปยังขอบปีก ขอบปีกด้านข้างของปีกคู่หลังยื่นแหลมเล็กน้อย

♀
ตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
55-80 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 2-6 วัน 2 หนอน 40-76 วัน 3 ดักแด้ 10-15 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ไผ่บง, ไผ่รวก	ตลอดทั้งปี	พบบ่อย ★★★
---------------	------------	------------

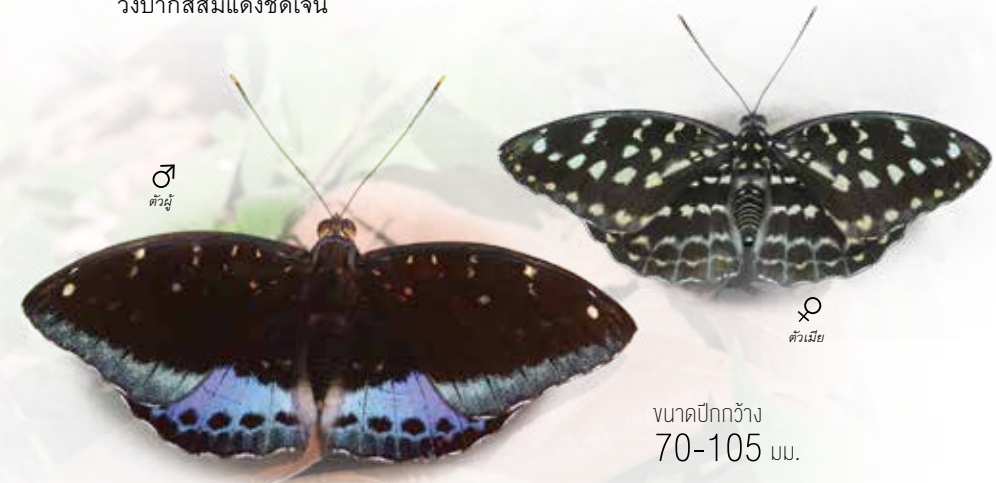
ผีเสื้ออาชฎิครรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Archduke

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lexias pardalis jadeitina* (Fruhstorfer, 1913)

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้ มีพื้นปีกสีดำ ขอบปีกด้านข้างของปีกคู่หน้ามีสีฟ้าอมเขียว ส่วนขอบปีกด้านข้างของปีกคู่หลังมีสีฟ้าเหลืองอมม่วง ไกลขอบปีกด้านบนของปีกคู่หน้ามีจุดสีเหลืองเรียงประปราย บนพื้นสีฟ้าอมม่วงของปีกคู่หลังมีจุดดำเรียงเป็นแถวตามแนวขอบ ตัวเมีย มีพื้นปีกสีน้ำตาล มีแต้มสีเหลืองเรียงกันเป็นแถวทั่วปีก **ปีกด้านล่าง** ตัวผู้ มีพื้นปีกสีน้ำตาล มีแต้มสีจางกระจายเป็นแถวในปีกทั้ง 2 คู่ ตัวเมีย มีสีพื้นสว่างกว่าด้านบนและลดลวดลายคล้ายปีกด้านบนมีเส้นสีน้ำตาลมีทองวงปากสีส้มแดงชัดเจน

♂
ตัวผู้

♀
ตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
70-105 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 6 วัน 2 หนอน 37 วัน 3 ดักแด้ 50-51 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ตัวเกลี้ยง ตัวขน	ตลอดทั้งปี	พบบ่อยมาก ★★★★★
------------------	------------	-----------------

ผีเสื้อสายพันธุ์สีตาลธรรมดา

ชื่อสามัญ : The Common Evening Brown

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Melanitis leda leda* (Linnaeus, 1758)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกมีสีน้ำตาลเข้ม ปีกคู่หน้าบริเวณปลายปีกหน้ามีแต้มสีดำขนาดใหญ่ และบนสีดำมีจุดสีขาว 2 จุด คล้ายดวงตา ปีกคู่หลังใกล้กับมุมปลายปีกหลังมีจุดสีดำขนาดเล็ก 1 จุด และมีจุดสีขาวตรงกลาง **ปีกด้านล่าง** มีหลายรูปแบบ รูปแบบในช่วงฤดูแล้งจะมีสีน้ำตาลเข้ม สลับจากดูลายใบไม้แห้ง หรือเปลือกไม้ รูปแบบในช่วงฤดูฝน จะมีพื้นเป็นสีน้ำตาลอ่อนและเป็นลายประทั่วปีก ขอบปีกทั้ง 2 คู่ จะเห็นจุดคล้ายตาเรียงกันตามแนวขอบปีกด้านข้าง

ขนาดปีกกว้าง
55-80 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 8 วัน 2 หนอน 18-27 วัน 3 ดักแด้ 7-8 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ใบหญ้า ใบไม้ หญ้าพริกพราณ	ตลอด ทั้งปี	พบบ่อยมาก ★★★★
------------------------------	----------------	-------------------

ผีเสื้อสายพันธุ์สีตาลไหม้

ชื่อสามัญ : Dark Evening Brown

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Melanitis phedima ganapati* Fruhstorfer, 1908

ลักษณะ

ปีกด้านบน มีสีน้ำตาลไหม้เรียบๆ ตัวผู้ไม่มีลวดลายใดๆ ส่วนตัวเมีย มีแต้มสีดำที่มุมปลายปีกคู่หน้า มีจุดสีขาว 2 จุด บนแต้มสีดำ **ปีกด้านล่าง** มีตาขนาดเล็กๆ เรียงกันตามขอบปีก เห็นชัดในตัวเมีย ในตัวเมียจะมีดิ่งแหลมที่มุมปีกบนของปีกคู่หน้าและมุมปีกล่างของปีกคู่หลัง ส่วนตัวผู้จะมีเพียงดิ่งแหลมสั้นๆ ที่มุมปลายปีกคู่หลัง

ขนาดปีกกว้าง
60-75 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 6 วัน 2 หนอน 33 วัน 3 ดักแด้ 9 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

หญ้าคาใบไม้	ตลอด ทั้งปี	พบบ่อย ★★★
-------------	----------------	---------------

ผีเสื้อตาลพุ่มเหลืองม่วง

ชื่อสามัญ : Lilacine Bushbrown

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mycalesis francisca sanatana* Moore, 1858

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้ พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม กลางปีกคู่หน้า มีจุดดวงกลม 1 จุด ปีกคู่หลังไม่มีจุดใดๆ รูปแบบฤดูแล้ง บริเวณขอบปีกจะมีสีจางกว่าสีพื้น ตัวเมียสีออกน้ำตาลส้ม และเห็นจุดดำเล็กๆ ที่ปลายปีกคู่หน้า **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาลมีจุดสีขาวขนาดเล็กเรียงกัน บริเวณใกล้ขอบปีก เห็นไม่ชัดในตัวผู้

ขนาดปีกกว้าง
40-55 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - 5 วัน 2 หนอน - 5 วัน 3 ดักแด้ - 5 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	2-4, 10	พบบ่อย ★★★
---	---------	---------------

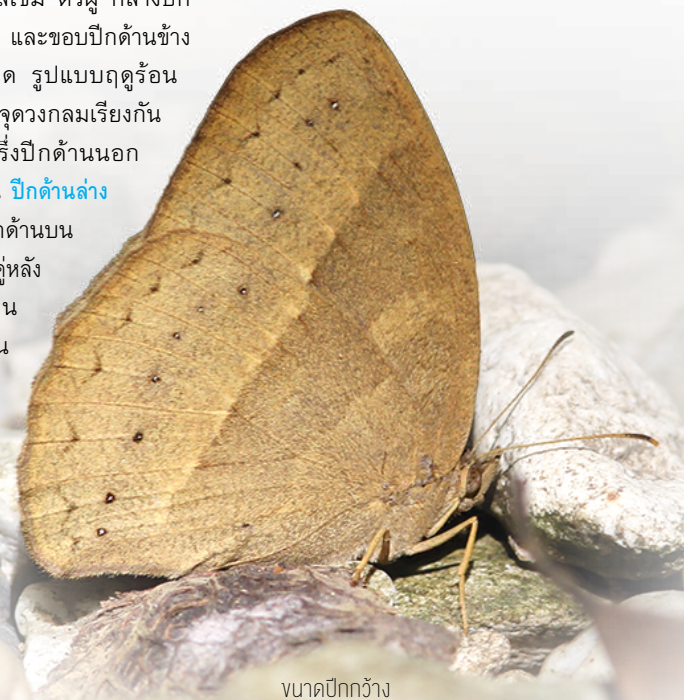
ผีเสื้อตาลพุ่มคั่นกลาง

ชื่อสามัญ : Intermedia Bushbrown

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mycalesis Intermedia* (Moore, 1892)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม ตัวผู้ กลางปีกคู่หน้ามีจุดดวงกลมขนาดใหญ่ 1 จุด และขอบปีกด้านข้างของปีกคู่หลังมีจุดขนาดเล็ก 1 จุด รูปแบบฤดูร้อน อาจไม่เห็นจุดนี้ ตัวเมียเห็นเป็นจุดดวงกลมเรียงกันตามแนวขอบปีกคู่หลัง และครึ่งปีกด้านบนนอกของปีกทั้ง 2 คู่ จะสีจางกว่าด้านใน **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาล แต่สีอ่อนกว่าปีกด้านบน มีลายวงตาที่ ปีกคู่หน้า 2 จุด ปีกคู่หลัง 7 จุด รูปแบบฤดูร้อนจะเห็นเพียงจุดเล็กๆ ตัวเมียจะเห็นลายวงตาขนาดใหญ่กว่าตัวผู้

ขนาดปีกกว้าง
40-55 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 5 วัน 2 หนอน 34 วัน 3 ดักแด้ 11 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

หญ้ามาเลเซีย	พบตลอดปี	พบบ่อย ★★★
--------------	----------	---------------

ผีเสื้อตาลพุ่มพม่า

ชื่อสามัญ : Burmese Bushbrown

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mycalesis perseoides* (Moore, 1892)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม กลางปีกคู่หน้า มีจุดวงกลมคล้ายตาขนาดใหญ่ 1 จุด ตัวเมีย จะเห็นจุดวงกลมอีก 1 จุด ที่ปีกคู่หลัง
ปีกด้านล่าง พื้นปีกสีน้ำตาล แต่สีก่อนกว่า ปีกบน มีจุดเรียงกันตามแนวขอบปีกด้านข้าง ของปีกทั้งสองคู่ ตัวเมียจะเห็นจำนวนจุด ที่ปีกคู่หน้าน้อยกว่าตัวผู้

ขนาดปีกกว้าง
40-50 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	2, 5-9, 11	พบค่อนข้างบ่อย ★★★
---	------------	--------------------

ผีเสื้อตาลพุ่มธรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Bushbrown

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Mycalesis perseus tabitha* (Fabricius, 1793)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม กลางปีกคู่หน้ามีจุดวงกลมขนาดใหญ่ 1 จุด **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาล แต่สีก่อนกว่าปีกบน มีจุดดาวกลม เรียงกันตามแนวขอบปีกด้านข้างของ ปีกทั้งสองคู่ มีเส้นสีจางล้อมรอบจุดตา ทั้งหมด มีเส้นพาดสีขาวจากปีกคู่หน้า ไปปีกคู่หลัง

ขนาดปีกกว้าง
35-45 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	6	พบไม่บ่อย ★★★
---	---	---------------

ผีเสื้อกะลาสีธรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Plain Sailor

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Neptis hylas kamarupa* Moore, 1875

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลถึงสีดำ มีแถบสีขาวบนปีกตามแนวขวางลำตัว 3 แถบ (รวมทั้งปีกคู่หน้าและปีกคู่หลัง) แถบขาวด้านบนสุด จากโคนปีกถึงกลางปีก จะมีรูปร่างคล้ายฟุ้งกันปลายแหลม **ปีกด้านล่าง** ตัวผู้พื้นปีกสีน้ำตาล มีแถบสีขาวคล้ายปีกบนตัวเมียสีพื้นจะออกน้ำตาลส้ม ปลายหนวดมีสีส้ม ขณะเกาะมักกางปีก

ขนาดปีกกว้าง
40-60 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 7 วัน 2 หนอน 39 วัน 3 ดักแด้ 7-13 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ข้าวเม่านก ถั่วคั่ว	1-2,5-9	พบบ่อยมาก
ถั่วเสียนป่า ปอกระสา		★★★★
พื้งแห้วใหญ่		
หิ้งเม่น		

ผีเสื้อนิโกร

ชื่อสามัญ : Nigger, Dark Grass Brown

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Orsotriaena medus medus* (Fabricius, 1775)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มเกือบดำเข้มกว่าผีเสื้อตาลพุ่มชนิดอื่นๆ มีแถบสีขาวจางๆ อาจเห็นไม่ชัดพาดผ่านกลางปีกทั้งสองคู่ **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม ขอบปีกด้านข้างของปีกทั้งสองคู่มีจุดขนาดใหญ่เห็นได้ชัดเจน ที่ปีกคู่หน้ามี 2 จุด ปีกคู่หลังมี 3 จุด กลางปีกทั้งสองคู่มีเส้นสีขาวพาดต่อเนื่องกัน

ขนาดปีกกว้าง
45-55 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ข้าว	ตลอดทั้งปี	พบบ่อยมาก
		★★★★

ผีเสื้อกะลาสีแสดธรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Lascer

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pantoporia hordonia hordonia* (Stoll, 1790)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มถึงสีดำ มีแถบสีส้มเหลืองพาดยาวในแนวขวางกับลำตัว 3 แถบ (รวมปีกทั้ง 2 คู่)

ปีกด้านล่าง พื้นปีกสีน้ำตาล มีแถบสีน้ำตาลส้มจางกว่าของปีกด้านบน

ขนาดปีกกว้าง
40-50 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 5 วัน 2 หนอน 33-110 วัน 3 ดักแด้ 9-14 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ต้อยติ่ง	1-8, 12	พบบ่อย
หญ้าเกล็ดปลา		★★★
อังกาบหนู		

ผีเสื้อกะลาสีเทาแถบสั้น

ชื่อสามัญ : Short-banded Sailor

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Phaedyma columella martabana* (Moore, 1881)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มถึงสีดำ มีลายแถบสีขาวยาวเป็นแนวขวางกับลำตัว คล้ายกับผีเสื้อกะลาสีชนิดอื่นๆ แถบสีขาวบริเวณกลางปีกค่อนข้างหนา แถบสีขาวรูปกระบองจากโคนปีกคู่หน้ามายังกลางปีกมีขนาดค่อนข้างเล็ก และสั้น **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาลออกเหลือง มีแถบสีขาวหรือครีมคล้ายปีกบน

ขนาดปีกกว้าง
60-70 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 6-8 วัน 2 หนอน 27-117 วัน 3 ดักแด้ 11-15 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ตัวเกลี้ยง ปอผ้าสาม	ตลอด	พบบ่อย
ประตูบ้าน โมลิซน	ทั้งปี	★★★

ผีเสื้อบารอนม่วงดำ

ชื่อสามัญ : Plain Earl

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tanaecia jahnu* (Moore, 1858)

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้มีพื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม มีลายขีดสีดำประปราย ตัวเมียมีพื้นปีกสีน้ำตาล มุมปลายปีกหน้าของปีกคู่หน้ามีแถบสีขาว **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกบน แต่สีอ่อนกว่า ออกสีน้ำตาลเหลืองหรือส้ม ตัวเมียจะเห็น แถบขาวที่ปีกคู่หน้าชัดเจน ปีกคู่หลังจะออก ฟ้ายาว

ขนาดปีกกว้าง
60-80 มม.

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ - วัน
- 2 หนอน - วัน
- 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	1-7,10-12	พบบ่อย ★★★
---	-----------	---------------

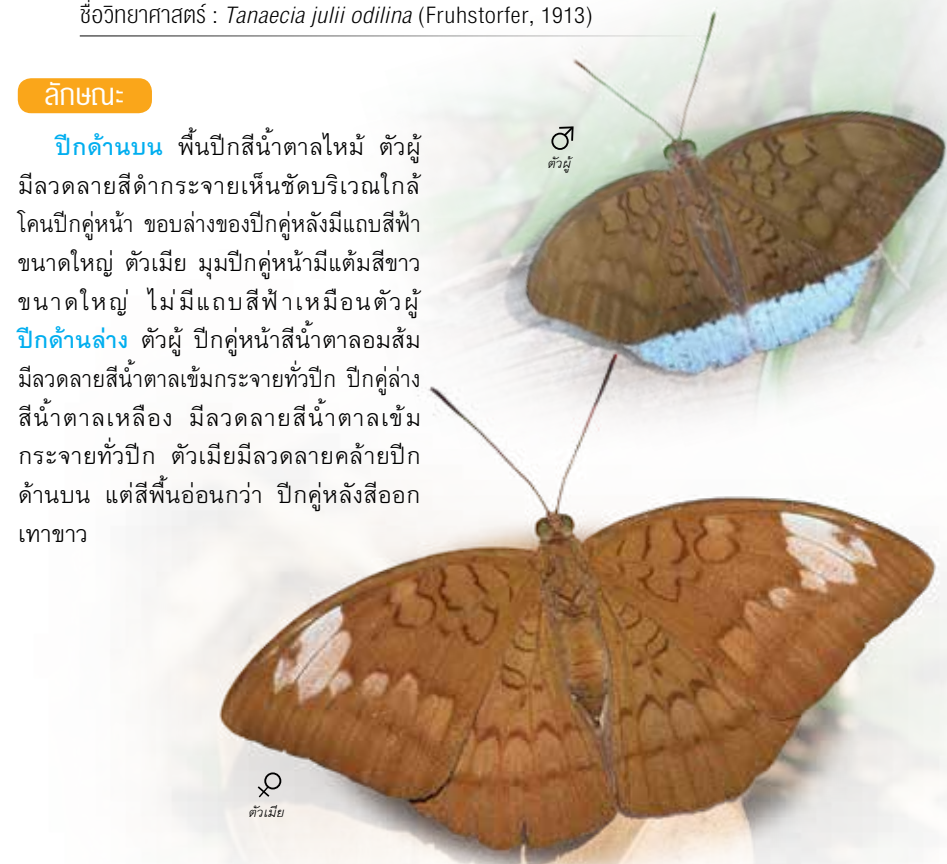
ผีเสื้อไวส์เคาก์ขอบฟ้า

ชื่อสามัญ : Common Earl

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tanaecia jului odilina* (Fruhstorfer, 1913)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลไหม้ ตัวผู้มีลวดลายสีดำกระจายเห็นชัดบริเวณใกล้โคนปีกคู่หน้า ขอบล่างของปีกคู่หลังมีแถบสีฟ้าขนาดใหญ่ ตัวเมีย มุมปีกคู่หน้ามีแต้มสีขาวขนาดใหญ่ 'ไม่มีแถบสีฟ้าเหมือนตัวผู้' **ปีกด้านล่าง** ตัวผู้ ปีกคู่หน้าสีน้ำตาลอมส้ม มีลวดลายสีน้ำตาลเข้มกระจายทั่วปีก ปีกคู่ล่างสีน้ำตาลเหลือง มีลวดลายสีน้ำตาลเข้มกระจายทั่วปีก ตัวเมียมีลวดลายคล้ายปีกด้านบน แต่สีพื้นอ่อนกว่า ปีกคู่หลังสีออกเทาขาว

ขนาดปีกกว้าง
55-85 มม.

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ - วัน
- 2 หนอน - วัน
- 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	1-3,5-8	พบบ่อย ★★★
---	---------	---------------

ผีเสื้อสีตาลจุดตาห้าธรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Fivering

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ypthima baldus baldus* (Fabricius, 1775)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาล มีจุดวงกลมขนาดใหญ่กลางปีกคู่หน้า 1 จุด ปีกคู่หลังบริเวณขอบปีกด้านข้างมีจุดวงกลมขนาดเล็ก 2-5 จุด บางจุดในบางช่วงฤดูจะมองไม่เห็นโดยเฉพาะจุดขนาดเล็ก 2 จุดที่ทำยปีกคู่หลังทำให้เห็นเพียง 2-3 จุด
ปีกด้านล่าง พื้นปีกสีน้ำตาลมีลายประกระจายทั่วปีกปีกคู่หน้ามีจุดวงกลมใหญ่คล้ายปีกบน ปีกคู่หลังมีจุดวงกลมขนาดเล็ก 6 จุด เห็นไม่ชัดในรูปแบบฤดูร้อน

ขนาดปีกกว้าง
30-45 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 4-5 วัน 2 หนอน 37 วัน 3 ดักแด้ 8-24 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

หญ้าไผ่หยอง

พบตลอดปี

พบบ่อยมาก
★★★★

ตัวเมีย

ผีเสื้อสีตาลจุดตาห้าเมืองสิงห์

ชื่อสามัญ : Singor Fivering

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ypthima singorensis singorensis* Aoki & Uemura, 1984

ลักษณะ

คล้ายผีเสื้อสีตาลจุดตาห้าธรรมดามาก **ปีกด้านบน** พื้นปีกสีน้ำตาล จุดดาววงกลมที่ปีกคู่หลังชิดกันมากกว่าผีเสื้อสีตาลจุดตาห้า และลายพื้นรอบๆจุดดาววงกลมชัดเจนกว่า **ปีกด้านล่าง** สีจางกว่าเห็นเป็นลายชัดเจนกว่าเล็กน้อย

ขนาดปีกกว้าง
30-50 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - 5 วัน 2 หนอน - 5 วัน 3 ดักแด้ - 5 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-

6-7

พบค่อนข้างบ่อย
★★

วงศ์ผีเสื้อสีน้ำเงิน Family Lycaenidae

ผีเสื้อวงค์นี้มีขนาดเล็กกว่าวงศ์อื่นๆที่ผ่านมา ตำแหน่งของตาธรรมมักอยู่ติดกับฐานของหนวด ขาคู่หน้าของเพศผู้ลดขนาดและมีปล้องตีนเชื่อมติดกันส่วนขาคู่หน้าของเพศเมียสมบูรณ์และมีปล้องตีน 5 ปล้อง

รูปทรงของไข่ค่อนข้างแบน มีความกว้างมากกว่าความสูง บางครั้งมีรูปทรงกลม มักมีรูพรุนหรือปุ่มขนาดเล็กทั่วพอง หนอนมีรูปร่างแบนยาวห้วนหดเข้าไปในลำตัวได้หลายชนิดมีต่อมผลิตน้ำหวานอยู่บนหลัง ดักแด้ใช้ปลายส่วนท้องและเส้นใยคาดลำตัวเพื่อยึดกับกิ่งไม้หรือที่เกาะอื่นๆ แต่ดักแด้บางชนิดก็ไม่ยึดกับที่เกาะ

ปีกบนของตัวเต็มวัยมีสีวาวออกสีน้ำเงิน สีฟ้า สีเขียว หรือสีทองแดง หลายชนิดมีหางที่ขอบปีก ด้านข้างของปีกคู่หลัง ข้างๆ หางบริเวณมุมปลายปีกหลังมีจุดสีดำคล้ายดวงตา ทำให้ดูคล้ายหนวดและหัว ขณะเกาะจะหุบปีกเอาส่วนหัวลงต่ำกว่าส่วนท้องและมักขยับปีกคู่หลังขึ้นลงสลับกัน เพื่อให้ศัตรูเข้าใจว่าเป็นหัว

ผีเสื้อฟ้าพุ่มขอบเด่น

ชื่อสามัญ : Margined Hedge Blue

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Celatoxia marginata marginata* (de Nicéville, 1884)

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้มีพื้นปีกสีฟ้า ขอบปีกสีน้ำตาลเข้มถึงสีดำ ตัวเมียมีสีฟ้าอ่อนบริเวณกลางปีก ขอบปีกทั้งสองคู่มีสีน้ำตาล **ปีกด้านล่าง** ทั้งสองเพศคล้ายกัน พื้นปีกสีขาว มีจุดและขีดสีดำแต้มทั่วทั้งปีก (ตำแหน่งของ จุดและขีดเหล่านี้เป็นจุดสังเกตเพื่อแยกความแตกต่างของผีเสื้อฟ้าพุ่มหลายชนิด)

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ - วัน
- 2 หนอน - วัน
- 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	1-6, 12	พบบ่อย ★★★
---	---------	---------------

ขนาดปีกกว้าง
27-29 มม.

ผีเสื้อหางรี

ชื่อสามัญ : Common Imperial

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cheritra freja evansi* Cowan, 1965

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้มีพื้นปีกสีม่วง มุมท้ายของปีกคู่หลังมีแต้มขาวสลับดำ ตัวเมียมีพื้นปีกสีน้ำตาล **ปีกด้านล่าง** ทั้งสองเพศคล้ายกัน พื้นปีกสีขาว มีจุดสีดำที่ขอบท้ายปีกคู่หลัง ขอบปีกบนและด้านข้างของปีกคู่หน้าสีน้ำตาล ท้ายปีกคู่หลัง ยื่นยาว และบิดปลายเล็กน้อย

ขนาดปีกกว้าง
30-42 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ 2-3 วัน 2 หนอน 17-22 วัน 3 ดักแด้ 8-11 วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ลินจี่ ไส้แดง	พบตลอดปี	พบบ่อยมาก ★★★★★
---------------	----------	-----------------

ผีเสื้อฟ้าไม้ก่อดาวแปลก

ชื่อสามัญ : Aberrant Plushblue

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Flos abseus indica* Riley, 1923

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีม่วง ขอบปีกสีน้ำตาลเข้ม **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาล มีลายสีน้ำตาลดำ และขาวกระจายทั่วปีกทั้ง 2 คู่ ขอบท้ายของปีกคู่หลังยื่นออกมาเป็นเส้นสั้นๆ คล้ายหนาม

ขนาดปีกกว้าง
28-32 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	6-7	พบไม่บ่อย ★
---	-----	-------------

ผีเสื้อฟุบไม้ธรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Tit

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Hypolycaena erylus himavantus* Fruhstorfer, 1912

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้มีพื้นปีกสีน้ำเงินอมม่วง มีแต้มสีดำตรงกลางปีกคู่หน้า ตัวเมียมีพื้นปีกสีน้ำตาล มีเส้นสีเข้มลากตามยาวกลางปีกคู่หน้า ขอบท้ายปีกคู่หลังเป็นสีขาว มีจุดกลมสีดำอยู่บนพื้นขาว **ปีกด้านล่าง** ตัวผู้มีพื้นปีกสีน้ำตาลเทา มีแถบสีน้ำตาลแคบๆ ลากตามยาวตรงกลางปีกทั้ง 2 คู่ ตัวเมียมีพื้นปีกสีขาว ขอบปีกคู่หน้าสีน้ำตาล ส่วนท้ายหลังของปีกคู่หลังมีเส้นยาวยื่นออกมา ข้างละ 2 เส้น

♂
ตัวผู้

ขนาดปีกกว้าง
27-36 มม.

วงจรชีวิต

① ไข่ - วัน ② หนอน - วัน ③ ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ชุมเห็ดเทศ หนูน ลำไย กระท้อน	พบ ตลอดปี	พบบ่อย ★★★
---------------------------------	--------------	---------------

ผีเสื้อฟ้าวาวสีต่างฤดู

ชื่อสามัญ : Common Cerulean

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Jamides celeno celeno* (Cramer, 1775)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกมีสีขาวเหลือบฟ้า ขอบปีกมีสีดำ ตัวเมียมีขอบปีกสีดำกว้างกว่าตัวผู้ **ปีกด้านล่าง** มีพื้นปีกสีน้ำตาล มีลายขาวตามยาวบนปีกทั้ง 2 คู่ กระจายทั่วปีก ท้ายปีกคู่หลังมีจุดสีดำบนแต้มสีส้ม 1 จุด และมีติ่งหางข้างละ 1 เส้น รูปแบบปีกช่วงฤดูแล้งจะมีแถบกว้างสีน้ำตาลเข้มกระจายตามยาวบนปีกทั้ง 2 คู่

ขนาดปีกกว้าง
23-35 มม.

วงจรชีวิต

① ไข่ - วัน ② หนอน - วัน ③ ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ถั่วลิสง ป่า ทองกวาว ไส้	1-5, 7-11	พบบ่อย ★★★
-----------------------------	-----------	---------------

ผีเสื้อหนอนกินเพลี้ยป่าต่ำ

ชื่อสามัญ : Plain Brownie

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Miletus croton croton* Doherty, 1889

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม มีแถบโค้งสีขาวบนปีกคู่หน้า ตัวเมียแถบสีขาวจะจางกว่าไม่เด่นชัดเหมือนตัวผู้ **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบน แต่สีพื้นจางกว่า มีลายแถบสีน้ำตาลกระจายทั่วปีกทั้ง 2 คู่ ลำตัวเรียวยาว ครอบบาง

ขนาดปีกกว้าง
30-34 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	4, 6-7, 9	พบค่อนข้างบ่อย ★★
---	-----------	----------------------

ผีเสื้อฟ้าพุ่มขอบปีกจาง

ชื่อสามัญ : Pale Hedge Blue

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Udara dilecta dilecta* (Moore, 1879)

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้มีพื้นปีกสีฟ้า ตัวเมียมีพื้นปีกสีฟ้าอ่อน ขอบปีก มีแถบหนา สีน้ำตาลเข้ม **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีขาว มีจุดและขีดสีดำกระจายอยู่ทั่วทั้งปีก แต่จุดและขีดมีขนาดเล็ก

ขนาดปีกกว้าง
22-31 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	1-7, 10-12	พบบ่อย ★★★
---	------------	---------------

ผีเสื้อฟ้าดอกหญ้า

ชื่อสามัญ : Lesser Grass Blue

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Zizina otis sangra* (Moore, 1865)

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้มีพื้นปีกสีฟ้าอมม่วง และมีแถบสีน้ำตาลบริเวณขอบปีก ตัวเมีย คล้ายตัวผู้ แต่มี พื้นปีกเป็นสีฟ้าอ่อน เกือบขาว **ปีกด้านล่าง** พื้นปีก สีน้ำตาลอ่อนเกือบขาว มีลายสีเทา และจุดสีดำ กระจายอยู่ทั่วปีก

ขนาดปีกกว้าง
17-26 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ไม้ยราบ	4-12	พบบ่อย
ผักขมหนาม		★★★

ผีเสื้อฟ้าจุดขอบ

ชื่อสามัญ : Tiny Grass Blue

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Zizula hylax hylax* (Fabricius, 1775)

ลักษณะ

ปีกด้านบน ตัวผู้มีพื้นปีกสีฟ้าอมม่วง และมีแถบสีน้ำตาลเข้มบริเวณขอบปีก **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาลอ่อนเกือบขาว มีลายสีเทาและจุดสีดำ กระจายอยู่ทั่วปีก มีลวดลายคล้ายผีเสื้อฟ้าดอกหญ้า ต่างกันที่ขอบบนของปีกคู่หน้าผีเสื้อฟ้าจุดขอบ มากกว่าผีเสื้อฟ้าดอกหญ้า

ขนาดปีกกว้าง
11-15 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ต้อยติ่ง	2, 6-7	พบค่อนข้าง
		★★

วงศ์ผีเสื้อบินเร็ว Family Hesperiidae

ผีเสื้อในวงศ์นี้มีขนาดเล็ก ส่วนหัวค่อนข้างกลมใหญ่ และใหญ่กว่าส่วนอก (ผีเสื้อในวงศ์อื่นๆ จะมีส่วนอกที่ใหญ่กว่าส่วนหัว) โคนหนวดอยู่ห่างจากกันมาก หนวดรูปกระบอกปลายหนวดโค้งเป็นรูปตะขอหรือคล้ายเคียวเกี่ยวข้าว ส่วนใหญ่มีปีกเล็กและสั้น ส่วนใหญ่ออกหากินกลางวัน แต่มีหลายชนิดที่ออกหากินในช่วงเช้ามืดและพลบค่ำ บินได้รวดเร็ว

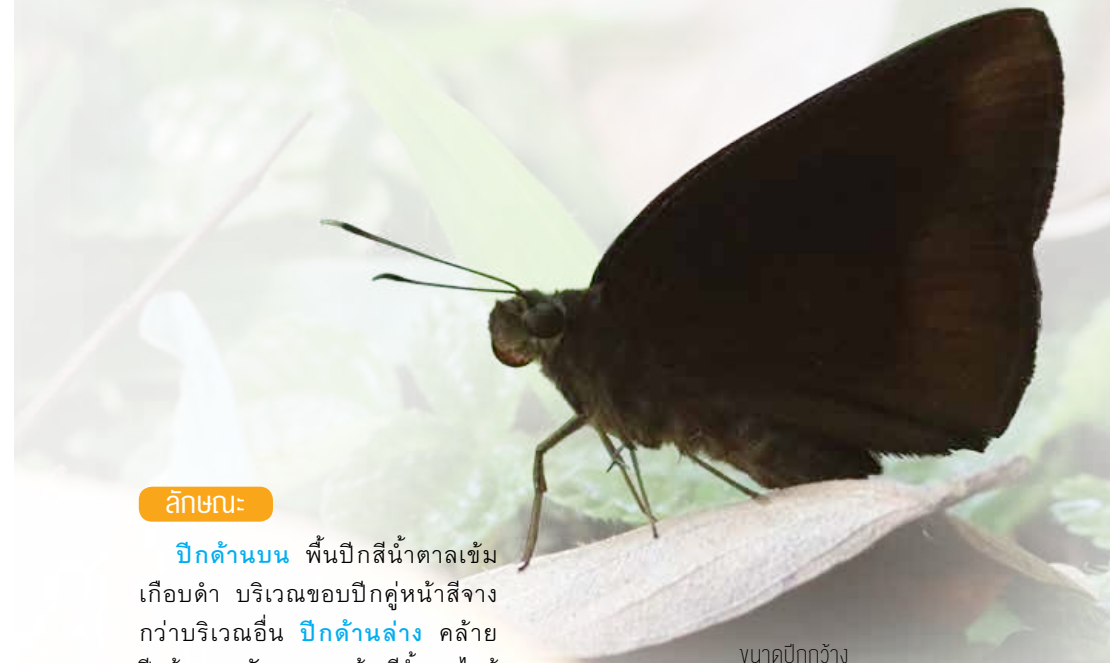
ไข่วางตัวในแนวตั้ง มีผิวเรียบ บางชนิดมีสันตามแนวตั้ง หนอนมีส่วนอกที่คอดเล็ก หัวโต จะซ่อนตัวอยู่ภายใต้ใบไม้ 2-3 ใบที่เชื่อมติดเข้าด้วยกัน หรืออยู่ในใบไม้ที่ม้วนตามแนวยาว และเข้าดักแด้ภายในใบไม้ที่อาศัยอยู่ โดยใช้ใยคาดลำตัวและปลายส่วนท้องติดกับใบไม้

การเกาะของผีเสื้อวงศ์นี้มีหลายแบบ เช่นผีเสื้อหน้าเข้มจะหุบปีกตั้งขึ้น ผีเสื้อปีกราบจะเกาะกางปีก ราบลงคล้ายกับผีเสื้อกลางคืน ในขณะที่ผีเสื้อในวงศ์นี้ส่วนใหญ่ จะตั้งปีกคู่หน้าขึ้น และกางปีกคู่หลังออกตั้งฉากกับปีกคู่หน้า

ผีเสื้อนิลกายสีตาล

ชื่อสามัญ : Chocolate Demon

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Ancistroides nigrita diocles* (Moore, 1866)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้มเกือบดำ บริเวณขอบปีกคู่หน้าสีจางกว่าบริเวณอื่น **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบน หัว ออก และท้องสีน้ำตาลไหม้ หนวดสีน้ำตาล ปลายหนวดขาวหรือสีครีม

ขนาดปีกกว้าง
40-60 มม.

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ - วัน
- 2 หนอน - วัน
- 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

กระเจียว ชิง ข้าว ไพล	5-11	พบค่อนข้างบ่อย ★★
--------------------------	------	----------------------

ผีเสื้อหนอนหญ้าจวดวงกลม

ชื่อสามัญ : Dark Branded Swift

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Calptoris brunnea caere* (de Niceville, 1891)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม มีแต้มสีขาวเทา 7-9 แต้ม เรียงกัน เป็นวงบริเวณกลางปีกคู่หน้า ตัวเมีย ขอบปีกทั้งสองคู่มีสีเข้ม **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบน ตัวเมียมีพื้นปีกสีน้ำตาลอ่อน

ขนาดปีกกว้าง
35-38 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ไผ่ หญ้าคา 7 พบไม่บ่อย

ผีเสื้อจิวหนอนมะพร้าว

ชื่อสามัญ : Chestnut Bob

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Iambrix salsala salsala* (Moore, 1866)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม กลางปีกคู่หน้ามีจุดสีขาวเรียงกัน อาจเห็นไม่ชัดหรือเห็นเป็นจุดสีส้มจางๆ **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบน แต่สีอ่อนและสดกว่า กลางปีกทั้งสองคู่มีจุดสีขาว เวลาเกาะพักจะเห็นจุดสีขาวที่ปีกคู่หลังชัดเจน

ขนาดปีกกว้าง
23-30 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

ไผ่ มะพร้าว 2-12 พบบ่อย

ผีเสื้อคาคาแดกแบคล้ำ

ชื่อสามัญ : Dark Velvet Bob

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Koruthaialos butleri* de Niceville, 1884

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลไหม้ ไม่มีลวดลายใดๆ บนปีก **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบน ขอบปีกด้านล่างของ ปีกคู่หน้ามีสีน้ำตาลจางๆ ตาดำ หัว และลำตัวสีน้ำตาลเข้ม

ขนาดปีกกว้าง
30-34 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	2, 7	พบไม่บ่อย
		★

ผีเสื้อหนอนกล้วยลายเชื่อม

ชื่อสามัญ : Common Dartlet

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Oriens gola pseudolus* (Mabille, 1883)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลไหม้ มีแถบสีเหลืองทองหรือส้มที่ปีกทั้ง 2 คู่ แถบสีเหลืองทองที่ปีกคู่หน้าพาดตาม แนวยาวกลางปีก ส่วนแถบสีเหลืองทอง ที่ปีกคู่หลังพาดตามแนวขวางกลางปีก **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบน แต่ สีพื้นจางกว่า ลำตัว หัว และขาปกคลุม ด้วยขนสีเหลืองทอง หนวดสีเหลือง สลัดดำ

ขนาดปีกกว้าง
22-27 มม.

วงจรชีวิต

1 ไข่ - วัน 2 หนอน - วัน 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

หญ้าคา หญ้านมหนอน	5, 7, 10	พบค่อนข้างบ่อย
		★★

📁 ผีเสื้อปีกราบเทาจุดเลื่อน

ชื่อสามัญ : Common Small Flat

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sarangesa dasahara dasahara* (Moore, 1866)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลไหม้ใกล้ขอบปีกบนของปีกคู่หน้ามีจุดสีขาว 3 จุด อยู่ใกล้มุมปีกและอีก 2 จุด อยู่กลางขอบปีก มีลายสีน้ำตาลอ่อนออกเทาบนปีกทั้ง 2 คู่ **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบน

ขนาดปีกกว้าง
25-35 มม.

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ - วัน
- 2 หนอน - วัน
- 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

หญ้าคา	1, 3-12	พบบ่อย
หญ้านมหนอน		★★★

📁 ผีเสื้อหนอนปาล์มอินเดีย

ชื่อสามัญ : Indian Palm Bob

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Suastus gremius gremius* (Fabricius, 1798)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาลเข้ม ปีกคู่หน้ามีจุดขาวหลายขนาดเรียงกันบริเวณกลางปีก **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกด้านบนแต่สีพื้นเป็นสีน้ำตาลอ่อนหรือออกเทา ปีกคู่หลังมีจุดสีดำหลายจุดกระจายบริเวณกลางปีก

ขนาดปีกกว้าง
33-35 มม.

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ - วัน
- 2 หนอน - วัน
- 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

หวาย มะพร้าว	1, 7-9, 11	พบบ่อย
ปาล์มน้ำมัน		★★★
ปาล์มสิบสองปันนา		
หมากเขียว		

ผีเสื้อป้ายขาวใหญ่

ชื่อสามัญ : Large Snow Flat

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tagiades gana meetana* Moore, 1879

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาล มีแต้มสีน้ำตาลเข้ม ประปรายทั่วทั้งปีก ปีกคู่หน้าใกล้เคียงปีกด้านบน มีจุดสีขาวเล็กๆ 3 จุด ปีกคู่หลังมีสีขาวบริเวณมุมปลายปีกหลัง **ปีกด้านล่าง** พื้นปีกสีน้ำตาล ปีกคู่หลังออกออกขาว ตัวเมียสีออกน้ำตาลแดง

♂
ตัวผู้

ขนาดปีกกว้าง
40-55 มม.

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ - วัน
- 2 หนอน - วัน
- 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

กลอย มันแดง	1-4, 7-12	พบบ่อย ★★★
-------------	-----------	---------------

ผีเสื้อป้ายขาวธรรมดา

ชื่อสามัญ : Common Snow Flat

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tagiades japetus ravi* (Moore, 1866)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาล กลางปีกมีแต้มสีน้ำตาลเข้ม ตัวผู้ ปีกคู่หน้าที่มุมปลายปีกหน้ามีจุดสีขาว 3-4 จุด และที่กลางปีกอีก 1-2 จุด ตัวเมียมี จุดสีขาวกลางปีกใหญ่กว่า เพศผู้ มี 2 จุด และมีสีพื้นปีกอ่อนกว่า **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกบนแต่สีอ่อนกว่า พื้นปีกคู่หลังมีสีน้ำตาลอ่อนเกือบขาว

♀
ตัวเมีย

ขนาดปีกกว้าง
35-52 มม.

วงจรชีวิต

- 1 ไข่ - วัน
- 2 หนอน - วัน
- 3 ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน เดือนที่พบ สถานภาพความชุกชุม

-	1-5, 7-12	พบบ่อย ★★★
---	-----------	---------------

ผีเสื้อป้ายขาวลายจุด

ชื่อสามัญ : Spotted Snow Flat

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tagiades menaka menaka* (Moore, 1866)

ลักษณะ

ปีกด้านบน พื้นปีกสีน้ำตาล มุมปลายปีกหน้าของปีกคู่หน้ามีจุดสีขาวประปราย ปีกคู่หลังมีสีขาว ตั้งแต่กลางปีกไปจนถึงขอบปีกด้านข้างมีจุดสีน้ำตาล ขนาดใหญ่เรียงกันบริเวณขอบท้ายปีก **ปีกด้านล่าง** คล้ายปีกบน

♂
ตัวผู้

ขนาดปีกกว้าง
35-50 มม.

วงจรชีวิต

1

ไข่ - วัน

2

หนอน - วัน

3

ดักแด้ - วัน

พืชอาหารหนอน

เดือนที่พบ

สถานภาพความชุกชุม

-

3-5, 7,
9-10

พบบ่อย
★ ★ ★

บรรณานุกรม

เกรียงไกร สุวรรณภักดี. **คู่มือดูผีเสื้อ**. กรุงเทพฯ : สารคดี, 2546

จารุจินต์ นภิตะภักฏ์ และ เกรียงไกร สุวรรณภักดี. (2544). **ผีเสื้อ : คู่มือดูผีเสื้อในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์wana. 2544

Ek-Amnuay P. 2012. **Butterflies of Thailand**. 2nd ed. Baan Lae Suan, Amarin Printing and Publishing, Bangkok; 2012.

 บันทึก

